

”Parasta käsipallossa on maalinteko!”
Viestintämateriaalit Suomen Käsipalloliitolle

Halina Lehto

Tekijä Halina Lehto	
Koulutusohjelma Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko ”Parasta käsipallossa on maalinteko!” Viestintämateriaalit Suomen Käsipalloliitolle	Sivu- ja liitesivumäärä 31 + 16
<p>Käsipallo on vauhdikas, fyysinen ja monipuolinen joukkuelaji, jota pelataan ympäri maailmaa. Käsipallo on sisälaji, mutta turnausmuodossa sitä voidaan pelata myös ulkona hiekalla, asfaltilla tai nurmikolla. Nimensä mukaisesti käsipalloa pelataan käsillä, ja tarkoituksena on heittää pallo vastustajan maaliin ja tehdä enemmän maaleja kuin vastustajajoukkue.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu kahdesta produktista: lapsiin ja nuoriin kohdistuvasta käsipallosta kertovasta diaesityksestä ja informatiivisesta lajiesittelystä. Diaesitys on suunniteltu markkinointitarkoituksiin ja lajiesittely julkaistaan Suomen Käsipalloliiton nettisivuilla.</p> <p>Tarkoituksena on, että käsipalloseurat ja Suomen Käsipalloliitto käyttäisivät diaesitystä esitellössään käsipalloa esimerkiksi kouluissa lapsille ja nuorille. Diaesitys on lyhyt, innostava ja lapsiin vetoava viestintämateriaali, jonka tavoitteena on saada lapset kiinnostumaan käsipallosta.</p> <p>Lajiesittelyn tarkoituksena on antaa käsipallosta lisätietoa Käsipalloliiton nettisivuilla. Lajiesittely on kattava, mielenkiintoinen ja mukaansatempaava opas, joka kertoo käsipallon säännöistä kuvilla ja niihin liittyvillä teksteillä.</p> <p>Tietoperustassa on hyödynnetty visuaalisen viestinnän ja lasten ja nuorten urheiluun liittyvää kirjallisuutta. Työn empiirinen osa perustuu omaan havainnointiin, lajikokemukseen ja asiantuntijoiden haastatteluihin. Produktit sisältävät paljon kuvia ja muutamia videoita. Kuvat ja videot kertovat erityisesti nuoremmille paremmin ydinasian kuin teksti. Produktien kuvat ovat suomalaisilta käsipallokentiltä. Työ aloitettiin keväällä 2015 ja empiirinen osa toteutettiin saman vuoden syksyn aikana.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoitus on kehittää ja laajentaa käsipallokulttuuria ja luoda Suomen Käsipalloliitolle nykyaikaiset ja visuaaliset viestintämateriaalit. Materiaalien tavoite on saada uusia pelaajia seuroihin, erityisesti lapsia ja nuoria, koska käsipallon pelaaminen on hyvä aloittaa jo nuorena.</p>	
Asiasanat Visuaalinen viestintä, käsipallo, lapset ja nuoret, lajiurheilu.	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Käsipallo lyhyesti	1
1.2	Tutkimuksen toteutus ja rajaukset	1
2	Visuaalisuus ja viestinnän keinot	3
2.1	PowerPoint	3
2.2	Kuva vs. teksti	4
2.3	Videot	5
3	Käsipallo	6
3.1	Käsipallon historia	6
3.2	Suomen Käsipalloliitto	7
3.2.1	Lajin levinneisyys Suomessa	7
3.2.2	Käsipallon säännöt	8
3.2.3	Jäsenseurat, pelaajat, erotuomarit, delegaatit ja toimitsijat	11
4	Lajiturheilu osana lapsen ja nuorten arkea	13
4.1	Lasten ja nuorten urheilu	13
4.2	Yksilö- ja joukkueurheilu	14
4.2.1	Lasten urheilun aloittaminen	14
4.2.2	Urheilun ohjaaminen	14
4.3	Urheilun ja esikuvien merkitys kasvavalle nuorelle ja lapselle	15
4.4	Perheen ja ystävien vaikutus nuorten harrastamisessa	16
5	Viestintämateriaalien suunnittelu ja toteutus	17
5.1	Aiheen valinta	19
5.2	Työn tarkoitus ja tavoite	19
5.3	Viestinnän portaat	20
5.4	Viestintämateriaalien suunnittelu	22
5.4.1	Käytännön suunnittelun viitekehys	22
5.4.2	Työtavat ja aineiston keruu	23
5.5	Viestintämateriaalien toteutus	24
5.6	Viestintämateriaalien hyödyntäminen	26
5.7	Yhteenveto	26
6	Pohdinta	28
	Lähteet	29
	Liitteet	32
	Liite 1. Teemahaastattelu	32
	Liite 2. PowerPoint –esitys	33
	Liite 3. Lajiesittely	42

1 Johdanto

Käsipallo on Suomessa harvaan pelattu laji. Oman kiinnostukseni myötä haluan kehittää ja laajentaa käsipallokulttuuria. Opinnäytetyöni on produktiivinen eli toiminnallinen työ. Olen kehittänyt kaksi produktia: motivoivan diaesityspohjan käsipallosta ja informatiivisen verkossa julkaistavan oppaan lajista. Työn tarkoitus on saada käsipallokulttuuriin uusia pelaajia ja sitä kautta laajentaa käsipallokulttuuria Suomessa. Kohderyhmäni ovat lapset ja nuoret, sillä käsipallon pelaaminen on hyvä aloittaa jo nuorena.

1.1 Käsipallo lyhyesti

Käsipallo on vauhdikas ja monipuolinen joukkuelaji, jota pelataan ympäri maailmaa. Maailmalla käsipallo on kori- ja lentopallon jälkeen kolmanneksi pelatuin *sisäpallolajilaji*. (Klibba.com 2013.) Käsipalloa pelataan lähes 200 maassa noin 20 miljoonan pelaajan ja noin 800 000 joukkueen voimin. Pelin tarkoituksena on heittää pallo vastustajan maaliin ja tehdä enemmän maaleja kuin vastustajajoukkue. Suomessa käsipalloa pelaa suurin piirtein saman verran miehiä kuin naisia (Tiilikainen 3.10.2015.), joten laji sopii mainiosti molemmille. Opinnäytetyöni toimeksiantaja on SKPL eli Suomen Käsipalloliitto.

1.2 Tutkimuksen toteutus ja rajaukset

Tutkimukseni empiirinen osa perustuu omiin havaintoihin, lajokokemukseeni ja asiantuntijoiden haastatteluihin. Haastattelin Suomen Käsipalloliiton valmennuspäällikköä Ken Sireniusta. Kartutin Käsipalloliiton puutteita ja tarpeita. Otin selvää mikä palvelee heitä parhaiten ja mistä on Käsipalloliitolle hyötyä. Lisäksi haastattelin muutamia jalkapallon asiantuntijoita ja yhtä käsipallonpelaajaa.

Teoriaosuudessa käsittelen visuaalista viestintää kirjallisuuden pohjalta. Pohdin kuinka visuaalisuudella on suuri merkitys nykyajassa ja kuinka se on kehittynyt vuosien varrella. Vertailen kuvien ja tekstin vastakkaisuutta ja niiden merkityksiä. Käsipallon historiaa, levinneisyyttä ja nykyhetkeä tutkin internetissä olevan materiaalin ja Käsipalloliiton työntekijöiden tietojen pohjalta. Teoriaosuuden lopussa tarkastelen nuorten lajiurheilua ja lasten varhaista urheilun aloittamista kirjallisuutta käyttäen.

Empiirisessä osassa esittelen kehittämäni produktit. Produkteja on kaksi: diaesitys käsipallosta markkinointitarpeisiin ja informatiivinen lajiesittely Suomen Käsipalloliiton nettisivuille. Produkteissa tärkein lähtökohta on visuaalisuus, joten olen käyttänyt paljon kuvia ydinasian havainnollistamiseen.

Diaesityksen käsipallosta olen kehittänyt omien kokemuksieni pohjalta käsipalloseurojen ja Käsipalloliiton käyttöön. Diaesitys on lajista tietämättömän lapsen ja käsipallolajin ensitapaaminen ja tarkoituksena on herättää lapsien kiinnostus käsipalloa kohtaan. Diaesitys on ytimekäs, mukaansatempaava, lapsiin kohdistuva ja mielenkiintoinen materiaali.

Informatiivisen lajiesittelyoppaan käsipallon vauhtiin olen kehittänyt diaesityksen pohjalta ja rakenteen olen benchmarkannut Suomen Amerikkalaisen jalkapallon liiton nettisivuilta. Tarkoitus on, että lajiesittely lisätään Käsipalloliiton nettisivuille, josta lajista kiinnostunut voi lukea lisätietoa käsipallosta ja vahvistaa tietämystään.

Opinnäytetyön lopussa kerron työn prosessista, arvioin työni onnistumista ja pohdin kuinka suoriuduin opinnäytetyöstä. Kerron toiveistani ja siitä, miten materiaaleja tulisi hyödyntää käsipallon markkinoinnissa ja viestinnässä, ja mitä niillä voidaan saavuttaa. Lopuksi pohdin, mitä opin tämän prosessin aikana.

2 Visuaalisuus ja viestinnän keinot

Olen valinnut visuaalisen viestinnän työni aiheeksi, koska se on nykyaikaista. Kuvat ja videot kertovat erityisesti nuoremmille paremmin ydinasian kuin teksti. Produktini kohde-ryhmä ovat lapset ja nuoret ja uskon, että visuaalinen viestintä on heihin kohdennettuna tehokkain tapa viestiä. Olen tutkinut Käsipalloliiton nettisivuja ja ne ovat suurimmalta osin tekstipainotteiset. Kuvat lisäävät sivujen viestinnän tehokkuutta ja antavat lajista nykyai-kaisemman mielikuvan.

Visuaalisuus, eri viestinnän keinot ja erityisesti esitysgrafiikka on kehittynyt vuosien varrel-la nopeasti. Ennen vanhaan käytettiin diaprojektoreita, piirrettiin fläppitauluille, käytettiin vanhoja piirrostauluja, karttoja, pienoismalleja, kuivattuja kasveja ja luurankoja. Toisen maailmansodan jälkeen aloitettiin liike-elämässä ja opetusikäytössä käyttää piirtoheittimiä ja kalvoja. Myöhemmin perustettiin ensimmäinen esitysgrafiikkaohjelma Harvard Presen-tation Graphics vuonna 1986, jonka jälkeen seuraavana vuonna julkistettiin kaikille tuttu PowerPoint. Nykyään kaikki edellä mainitut työkalut ovat liitetty yhteen PowerPointiin ku-vina ja videoina. Viestinnän keinot ovat kehittyneet siihen, että puhutun tekstin ja muun materiaalin on koettu kaipaavan tuekseen visuaalista havainnollistamista. (Lammi 2009, 12.)

2.1 PowerPoint

PowerPoint on Microsoftin tuote, jota kehitetään säännöllisin väliajoin. PowerPoint ei ole ainoa esitysgrafiikkaohjelma, mutta se on maailmalla eniten käytetty ja erittäin yhdenmu-kainen joka puolella maailmaa. Esitysgrafiikasta käytetään myös nimitystä diaesitys, joka kattaa PowerPointin. Diaesityksellä tarkoitetaan tiedostoa, joka koostuu useista dioista, jotka näytetään yksitellen. (Lammi 2009, 15.)

PowerPoint on edelleen työelämän ja oppilaitosten yksi tärkeimmistä työvälineistä. Liike-elämässä käytetään PowerPointia paljon eri tilanteissa, joissa yritykset edustavat itseään asiakkaille ja muille ulkoisille sidosryhmille. (Lammi 2009, 14–15.) Suurin osa nykyajan koulutuksista esitetään diaesityksinä. Oppilaitoksissa PowerPoint -esityksiä käytetään eri kurssien opetusmateriaalina, josta opettajat opettavat opiskelijoilleen ja jakavat ne sitten heidän käyttöönsä.

Lammi kertoo kirjassaan *Vaikuta visuaalisesti!* (2009, 16), että PowerPointista käytetään myös nimityksiä PowerPoint-halvaus ja PowerPoint-kooma. Nämä sanonnat viittaavat siihen, että diaesitykset saattavat aiheuttaa kuulijoille tiedollista ylikuormitusta, josta johtuu

keskittymiskyvyn aleneminen, pitkästyminen ja ärtyneisyys. Ongelmana esityksessä on diojen sisältämä liiallinen teksti. Esittäjät saattavat kuormittaa diat täyteen tekstiä, varsinkin luettelotekstejä. PowerPoint on saanut tästä syystä kritiikkiä. Välttääkseni liiallisen tekstin, olen kehittänyt produktini kuvapainotteisiksi.

Syynä liialliseen tekstinkäyttöön diaesityksissä saattaa olla Nancy Duarten mukaan ihmisten tottumattomuus käyttää viestinnässä visuaalisia keinoja. Duarten mukaan saattaa olla, että he ovat saaneet perinteisen koulukasvatuksen, jossa painotettiin tekstejä ja numeroita, eikä kuvallista ilmaisutapaa otettu niin vakavasti. (Slide:ology 2008.)

2.2 Kuva vs. teksti

Tekstillä on ollut pitkään valta länsimaisessa kommunikaatiossa ja kulttuurissa. Kuvallinen viestintä on noussut vähitellen pintaan ja korvannut osittain tekstin, joskin täytyy muistaa, että vaikka kuvien määrä on lisääntynyt, ovat tekstimuodot edelleen olemassa ja käytössä. Esimerkiksi internetissä monet ihmiset pitävät blogia, jossa he kirjoittavat tekstejä. (Lammi 2009, 13.)

Lammin mukaan (2009, 13.) on kuitenkin selvästi nähtävillä, että kuvan ja tekstin välinen suhde on saanut uudenlaisia muotoja ja ne kehittyvät koko ajan. Aikaisemman kirjallisen lukutaidon lisäksi vaaditaan lukijoilta nykyään myös visuaalisen kommunikaation ymmärtämistä, kuten kuva- ja medialukutaitoja, jotta he osaavat tulkita myös kuvia oikein.

Kuvan tarkoitus esityksessä on antaa kuulijalle suora havaintoyhteys aiheeseen. Tekstistä ja puheesta kuulijan on ensin sisäistettävä asia ja sitten muodostettava oma mielikuva sen pohjalta, mitä on ymmärtänyt. Kuva sen sijaan helpottaa kuulijaa ja se jää tekstiä helpommin mieleen, josta on apua, kun yrittää palauttaa esityksen sisältöä mieleen. (Lammi 2009, 148.)

Kuvia ja tekstejä on kuitenkin mahdollista käyttää yhdessä, mistä käytetään termiä kaksoiskoodausteoria. Kaksoiskoodausteoria perustuu Allan Paivion näkemykseen, jossa hän on pyrkinyt mallintamaan havainnointiin ja muistin toimintaan liittyviä rakenteita. Paivion teorian mukaan ihmisen havaintojärjestelmässä on eri järjestelmät kielellisessä ja ei-kielellisessä muodossa olevaa aineistoa varten. Kielellisessä järjestelmässä käsitellään puhujan puhe ja teksti ja ei-kielellisessä kuvat ja videot. Paivio painottaa, että järjestelmät tukevat toisiaan ja toimivat harvoin itsenäisesti. (Lammi 2009, 124.)

Kaksoiskoodausteorian mukaan kuulijan on vaikea kiinnittää huomionsa molempiin järjestelmiin samaan aikaan, sillä kahdesta eri lähteestä tuleva informaatio kuormittaa järjestelmät. Käytännössä on valittava katsooko kuvaa, lukeeko tekstiä vai kuunteleeko puhujaa. Kuvien katselua ja niiden selostusta on helppo seurata samaan aikaan, sillä informaatio tulee eri lähteistä eivätkä ne kilpaile keskenään saman järjestelmän kapasiteetista. Tekstin lukeminen ja puheen kuunteleminen samaan aikaan on vaikeaa, sillä ne riitelevät keskenään. (Lammi 2009, 124–125.)

Olen ottanut edellä mainitun kaksoiskoodausteorian huomioon tehdessäni diaesitystä. Päätin, että esitys sisältää pelkkiä kuvia, otsikoita lukuun ottamatta, jotta kuulija voi keskittyä vain kuviin, eikä teksti häiritse kuulijan keskittymistä. Kuvat jäävät myös paremmin mieleen kuin teksti. Olen kirjoittanut joka dian alle muistiinpanoihin dian sisällön, jonka haluan diasta ja kuvista kerrottavan.

2.3 Videot

Vuosi 2015 on videoviestinnän läpimurto, kertoo viestinnän lehtori Mirka Sunimento Klik! Viestinnän hetki -tapahtumassa keväällä 2015 luennollaan ”Audiovisuaalinen syrjäyttää tekstin”. Sunimento kertoo myös tilastoja, että kuvia ja videoita prosessoidaan 60 000 kertaa nopeammin kuin sanoja. (Ragan.com 2014.)

Videoleike diaesityksissä on tehokas tapa tuoda vaihtelua esitykseen ja havainnollistaa esitettyä asiaa paremmin, kuin pitkä selostus ja suuri määrä kuvia. (Lammi 2009, 147.) Videolla voi tiivistää oman esityksen lyhyeksi ja mielenkiintoiseksi videoleikkeeksi ja pitää kuulijoiden kiinnostus korkealla loppuun asti.

Lisäsin produktini diaesityksen loppuun muutaman käsipallosta kertovan videon havainnollistamaan lajia. Kuulija saa videolta kuvien lisäksi konkreettisemmän näkemyksen lajista.

3 Käsipallo

Käsipallo on vauhdikas ja monipuolinen joukkuelaji, jota pelataan ympäri maailmaa. Käsipallo on myös olympialaji; miesten osalta vuodesta 1972 ja naisten 1976 lähtien. (Suomen Käsipalloliitto 2015.) Käsipallo on sisälaji, mutta turnausmuodossa sitä voidaan pelata myös ulkona hiekalla, asfaltilla tai nurmikolla. Nimensä mukaisesti käsipalloa pelataan käsillä ja tarkoituksena on heittää pallo vastustajan maaliin ja tehdä enemmän maaleja kuin vastustajajoukkue.

Käsipalloa pelataan lähes 200 maassa noin 20 miljoonan pelaajan ja noin 800 000 joukkueen voimin. (Suomen Käsipalloliitto 2015.) Klibba.com artikkelin ”Käsipallo-Suomi vuonna 2013” mukaan Saksassa on yksistään enemmän käsipallonpelaajia kuin koko maailmassa on jääkiekon pelaajia. Vaikka käsipallo on niin suosittu laji Saksassa, se ei lisää pelaajia Suomeen. Suomen kansan suosikkilajit ovat jalkapallo ja jääkiekko. Jääkiekko on varmasti suosikki sen takia, koska Suomi pärjää siinä hyvin. Jalkapallosta kiinnostuu suurin osa nuorista, koska maailmassa on niin paljon hyviä jalkapallonpelaajia, kenestä he haluavat ottaa mallia.

3.1 Käsipallon historia

Tanskalaisen artikkelin mukaan näkemykset käsipallon perustajasta ovat ristiriitaiset poliittisista syistä. Epävirallisesti pidetään tanskalaista liikunnanopettajaa Holger Nielsenia sekä saksalaisia Max Heiseria, Karl Schelenziä ja Erich Koninghia käsipallon perustajina. Nielsen kirjoitti 23-vuotiaana ensimmäiset käsipallon säännöt vuonna 1898, ne julkaistiin vuonna 1906. Saksalaiset Heiser, Schelenz ja Koningh julkaisivat käsipallon säännöt vuonna 1917. Tanskalaiset pitävät itseään käsipallon perustajana ja saksalaiset itseään. Suomessa pidämme molempia maita käsipallon juurina. (The Danish contribution to the history of Team Handball 2009.)

Käsipallo lajina on muuttunut vuosien varrella huomattavasti. Säännöt ovat pysyneet pitkälti samoina, mutta pelaajien taso on koventunut ja peli nopeutunut erittäin vauhdikkaaksi. On kehitetty pelitaktiikkaa ja kuvioita, joiden kautta käsipallosta on tullut teknillisesti taktisempi laji ja tehdään enemmän maaleja. Muinoin maaliluvut olivat jääkiekon kaltaisia, mutta tänä päivänä molemmat joukkueet tekevät yhdessä pelissä keskimäärin 20–30 maalia. (Handball 2015.)

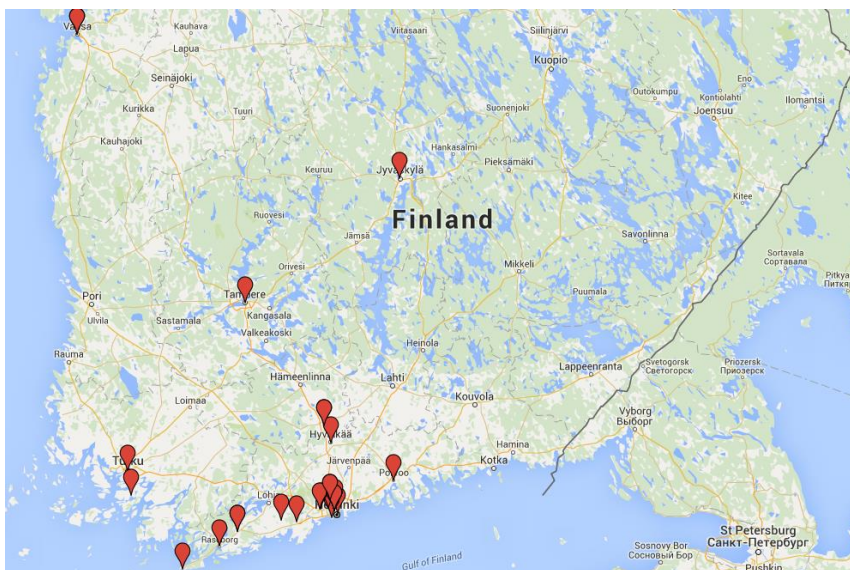
3.2 Suomen Käsipalloliitto

Suomen Käsipalloliitto on perustettu toukokuussa 1941, jolloin Yrjö Tikka toimi ensimmäisenä puheenjohtajana. (Suomen Käsipalloliitto 2015.) Käsipalloliiton toimisto sijaitsee Pasilassa Valo-talossa, jossa työskentelee tällä hetkellä viisi henkilöä. Toiminnanjohtajana toimii Päivi Mitrunen, jonka päävastuuna ovat muun muassa liiton toiminnan johtaminen ja kehittäminen, myynti ja markkinointi, yhteistyösopimusten laatiminen, liikuntapolitiikka, yhteydenpito sidosryhmiin, aikuisten pääsarjojen kehittäminen ja lajin levittäminen. Mitrunen toimii tällä hetkellä myös nuorisovastaavana. (Suomen Käsipalloliitto 2015.)

Yhteyspäällikkönä toimii Taneli Tiilikainen, jonka tehtäviin kuuluu liiton kilpailutoiminta, tulospalvelun päivittäminen ja seuratyön tukeminen ja kehittäminen yhdessä seurojen kanssa. Valmennuksesta ja koulutuksesta vastaa Ken Sirenus, joka on minun yhteyshenkilöni opinnäytetyötä tehdessäni. (Suomen Käsipalloliitto 2015.) Hän kertoo haastattelussa 20.3.2015, että tällä hetkellä hänen suurin projektinsa on Ruotsista otettu lisenssi koulutukseen, joka on EHF:n (European Handball Federation) standardin mukainen. Projekti on suuri, koska Suomessa on paljon käsipallovalmentajia, joita on tärkeää kouluttaa. Projekti on tällä hetkellä suuressa osassa käsipallon profiilin nostoa.

Terhi Tuoma on liiton talouspäällikkö, joka hoitaa muun muassa talouden seurannan ja kontrolloinnin, talouden kehityshankkeet ja järjestelmät, sisäisen talousraportoinnin ja vuositilinpäätökset, kirjanpidon, laskutuksen ja budjetoinnin. Kilpailupäällikkönä toimii Roger Sjölund, jonka tehtävänä on suunnitella ja koordinoida sarjatoiminnat, ottelusiirrot ja tuomariasettelut. (Suomen Käsipalloliitto 2015.)

3.2.1 Lajin levinneisyys Suomessa

Kuva 1. Käsipallon levinneisyys Suomessa

Käsipallo on Suomessa erittäin suppealla alueella pelattu laji, lähinnä vain Etelä-Suomessa ja Länsirannikolla, niin kuin kuvasta 1 näkyy. Käsipallo painottuu pääosin ruotsinkielisille alueilla ja siten suurin osa pelaajista on suomenruotsalaisia. Tämä on lajin levinneisyyden kannalta huono asia, koska suomenkielisillä on suurempi kynnyksensä liittyä mukaan monien seurojen pääkielen ollessa ruotsi.

Aktiivisimmat ja suurimmat käsipallokaupungit ovat Helsinki, Vantaa, Kauniainen, Kirkkonummi, Siuntio, Karjaa, Parainen, Turku, Riihimäki ja Porvoo. Muutama vuosi sitten perustettiin Jyväskylään, Vaasaan ja Tampereelle muutama joukkue, jotka pelaavat miesten III-divisioonassa. Keskisuuria seuroja on Tammisaarella ja Hangossa. Lisäksi yksittäisiä joukkueita on muun muassa Hyvinkäällä ja Helsinkiin on perustettu monia yhden joukkueen seuroja. (Tulospalvelu, seurat 2015.) Käsipallokulttuurin pyrkimyksenä on laajentaa lajia maantieteellisesti suuremmalle alueelle, kuin se nyt on.

3.2.2 Käsipallon säännöt

Käsipallossa pelaa kerrallaan kaksi, enintään 16 pelaajan, joukkuetta vastakkain. Joukkueet erottaa toisistaan erivärisistä paidoista. Kentällä saa olla yhdellä joukkueella samanaikaisesti seitsemän pelaajaa, jotka koostuvat kuudesta kenttäpelaajasta (kahdesta laitapelaajasta, kahdesta keskuspakista, yhdestä keskipelaajasta/pelinrakentajasta ja yhdestä viivapelaajasta) ja yhdestä maalivahdist. Pelipaikat näkyvät alla olevassa kuvassa (Kuva 2). Loput pelaajista ovat vaihtopelaajia, joita saa kesken ottelun vaihtaa niin monta kertaa kuin haluaa. Vaihtoja tehdään nopeatempoisessa käsipallossa usein, noin viiden minuutin välein. Vaihtoja ei kuitenkaan tehdä niin usein kuin esimerkiksi jääkiekossa. Käsipallo-ottelun alkaessa molemmilla joukkueilla tulee olla vähintään viisi pelaajaa. (IHF:n pelisäännöt 2010, 16–17.)

Kuva 2. Pelaajat

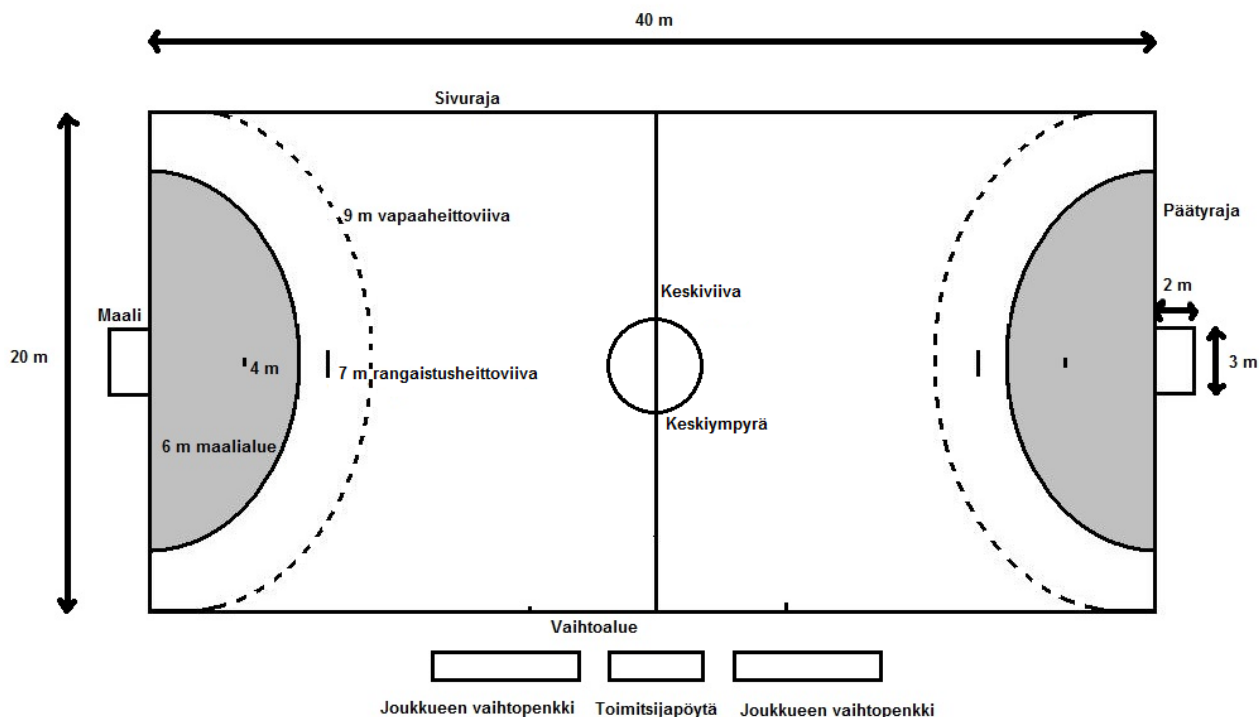
Joukkueilla saa olla enintään neljä joukkueen johtajaa, joita ei saa vaihtaa kesken pelin. Yleensä joukkueen johtajat koostuvat päävalmentajasta, varavalmentajasta ja huoltajista. Ottelu kestää aikuisten sarjoissa 60 minuuttia, kaksi 30 minuutin erää, nuorten ottelu kestää 50 minuuttia, kaksi 25 minuutin erää ja lasten sarjoissa 40 minuuttia, kaksi 20 minuutin erää. Aikuisten ylimmissä sarjoissa erien välissä on 12 minuutin erätauko ja muissa otte- luissa 10 minuutin erätauko. (IHF:n pelisäännöt 2010, 10.) Taulukosta 1 voi verrata eri sarjatasojen peliaikoja.

Taulukko 1. Käsipallon otteluaajat ja erätauot

Taso	Peliaika	Erätauko
Miesten SM-liiga	2x30 min = 60 min	12 min
Naisten SM-sarja	2x30 min = 60 min	12 min
Miesten I-divisioona, Miesten II-divisioona, Naisten I-divisioona, A-juniorit	2x30 min = 60 min	10 min
Miesten III-divisioona, Ikämiehet, Naisten II-divisioona	2x25 min = 50 min	10 min
B ja C-juniorit	2x25 min = 50 min	10 min
F–D-juniorit	2x20 min = 40 min	10 min

Käsipallokenttä on 40 metriä pitkä ja 20 metriä leveä kuvan 3 mukaisesti. Kummassakin päässä on maali päätyrajojen keskellä ja sitä ympäröi puolikaaren muotoinen kuuden metrin maalivahdinalue, jonka sisältä ei saa tehdä maaleja. Maalista katsottuna yhdeksässä metrissä sijaitsee toinen katkoviivalla varustettu puolikaari, joka on vapaaheittoviiva. 7 metrin viiva on rangaistusviiva, josta heitetään rangaistusheitot ilman puolustusta ja maalivahti ei saa nousta yli neljään metriin rangaistusheiton yhteydessä. (IHF:n pelisäännöt 2010, 4–7.)

Maalin takana on päätyraja ja pituussuunnassa on sivuraja. Jos pallo menee oman joukkueen kenttäpelaajasta yli rajojen, pallo siirtyy vastustajalle. Poikkeuksena kuitenkin, jos pallo menee maalivahdista päätyrajan yli, pallo jää hänelle ja peliä jatketaan maalivahdin ulosheitolla. Jokaisen maalin jälkeen peliä jatketaan keskialoituksella keskiviivalta, keskiympyrän keskeltä. Aloitushetkellä vastustaja ei saa juosta keskiympyrän läpi. (IHF:n pelisäännöt 2010, 40, 42–43.)

Kuva 3. Pelikenttä

Toimitsijapöytä sijaitsee kentän keskellä jommallakummalla puolella. Toimitsijapöydän molemmin puolin ovat joukkueiden vaihtopenkit. Joukkueet voivat vaihtaa vaihtopelaajia 4 metrin vaihtoalueen sisäpuolella vaihtopenkin edessä. (IHF:n pelisäännöt 2010, 7.)

Pelin tavoitteena on tehdä mahdollisimman paljon maaleja ja pelin voittaa enemmän maaleja saanut joukkue. Jokaiset maalit lasketaan vain yhtenä, riippumatta siitä miten se on tehty. Pallon tulee olla kokonaan maalissa sisällä, jotta se voidaan hyväksyä. (IHF:n pelisäännöt 2010, 38–29.)

Pallollinen pelaaja saa ensin ottaa kolme askelta, jonka jälkeen hän saa joko syöttää, heittää pallon maaliin tai liikkua palloa pomputellen niin paljon kuin haluaa. Pomputtelun jälkeen hän saa ottaa vielä kolme askelta, jonka jälkeen on pakko syöttää tai yrittää maalintekoa heittämällä. Käsipallossa kaikki pelaajat ovat hyökkääjiä ja puolustajia. (IHF:n pelisäännöt 2010, 25.)

Käsipallo-ottelussa on kaksi erotuomaria, jotka valvovat pelaajien käyttäytymistä koko ajan, kun he ovat ottelupaikalla. Erotuomarit ovat vastuussa siitä, että ottelupöytäkirja on täytetty oikein ja toteavat joukkueiden pelikelpoisuuden. Heidän velvollisuutensa on myös varmistaa, että ottelu pelataan sääntöjen mukaisesti. Jos sääntöjä rikotaan, on heidän tuomittava rikkomukset progressiivisesti tai riippuen tilanteen vakavuudesta. Progressiivinen tuomitseminen etenee niin, että pelaaja saa ensin keltaisen kortin, sitten kaksi kertaa kahden minuutin ulosajon ja kolmas ulosajo tarkoittaa ottelusta sulkemista eli punaista

korttia. Jos pelitilanne on ollut vakavampi kuin keltaisen kortin arvoinen, voi tuomari tuomita pelaajalle myös suoraan kahden minuutin rangaistuksen tai jopa suoran punaisen kortin. (IHF:n pelisäännöt 2010, 61–63.)

Erotuomareiden tulee olla varusteiltaan eriväriset kuin joukkueet. Toinen tuomareista suorittaa ennen peliä arvonnalla joukkueiden kapteenien kesken, josta selviää pelin aloittaja. Käsipallossa ei ole hyökkäysaikarajoitusta. Niin kauan kuin hyökkäys on aktiivista, peli jatkuu. Tuomarit päättävät milloin hyökkäys on liian passiivista ja nostavat kätensä passiivisen pelin merkiksi, jonka jälkeen hyökkäyksen on muututtava aktiiviseksi tai vastustaja saa pallon. (IHF:n pelisäännöt 2010, 28.)

Käsipallossa on yksi ajanottaja, joka pitää kelloa ja on vastuussa peliajasta, peliaikakatoista ja ulosajettujen pelaajien ulosajoajasta. Ajanottajan lisäksi on yksi sihteeri, joka täyttää pöytäkirjaa ottelun aikana ja on vastuussa pelaajien ja joukkueiden johtajien lukumäärän valvonnasta sekä pelaajien vaihdoista. Toimitsijat tekevät koko pelin ajan yhteistyötä erotuomareiden kanssa. (IHF:n pelisäännöt 2010, 64.)

3.2.3 Jäsenseurat, pelaajat, erotuomarit, delegaatit ja toimitsijat

Taulukko 2. Tilastoa käsipallo vs. jalkapallo

	Käsipallo	Jalkapallo
Jäsenseurat	34	938
Pelaajat	n. 4000	127 145
Erotuomarit	n. 80	n. 2600
Delegaatit	8	n. 300
Toimitsijat	6	-

Taulukon 2 tilastot näyttävät kuinka pieni laji käsipallo on Suomessa verrattuna esimerkiksi jalkapalloon. Haluan verrata käsipalloa jalkapalloon, sillä se on jäsenmääräisesti Suomen suosituin pallolaji. (Nordic Hall 2013.) Käsipalloliitolla on 34 jäsenseuraa, kun jalkapallon liitolla on 938. (Tiilikainen 21.5.2015); (Salasuo 7.9.2015.) Vuonna 2014 lisenssin maksaneita käsipallonpelaajia oli noin 4000, kun Suomen palloliiton seuratoiminnon yhteysvastaava Jukka Salasuo mukaan 2014 vuoden lopussa pelipassin maksaneita pelaajia oli 127 145. (Salasuo 7.9.2015.)

Käsipalloerotuomaripäällikkö Roger Sjölundin mukaan käsipalloliitolla on noin 80 toimivaa erotuomaria, joista 15 on valioerotuomareita ja viisi liittoerotuomareita. (Sjölund 21.5.2015.) Valioerotuomarit tuomitsevat pääosin ylintä mahdollista sarjaa eli miesten SM-

liigaa ja liittoerotuomareiden ylin tuomitsema sarja on naisten SM-sarja. Loput erotuomareista ovat alue-erotuomareita, jotka viheltävät divisioonaotteluita, nuorten ja lasten sarjoja. Valio- ja liittoerotuomarit tuomitsevat myös divisioonaotteluita, nuorten otteluita ja satunnaisesti myös lasten otteluita. Verrattaessa jalkapalloon Palloliitolla on yli 32 kertaa enemmän erotuomareita, noin 2600 tuomaria, kertoo erotuomariasiantuntija Tuomo Fasta. (Fasta 7.9.2015.)

Käsipallon ylimpiä sarjoja miesten ja naisten SM-otteluita tarkkailee kahdeksan delegaattia, kun jalkapallo-otteluita tarkkailee noin 300 delegaattia. Käsipalloliiton määräämiä toimitsijoita on kuusi, jotka toimivat toimitsijoina vain miesten ja naisten SM-otteluissa. Lisäksi jokaisella joukkueella on omat toimitsijat, joista käsipalloliitolla ei tietoa, kertoo Sjölund. (Sjölund 21.5.2015.) Jalkapallo-otteluiden toimitsijatehtävät hoitaa sähköisesti aina kotijoukkue, joten jalkapallossa ei ole samanlaisia toimitsijoita kuin käsipallossa, Fasta kertoo. (Fasta 7.9.2015.)

4 Lajiturheilu osana lapsen ja nuorten arkea

Liikuntasosiologian tutkija Jari Lämsä toteaa kirjassa ”Lasten ja nuorten urheiluvalmennuksen perusteet” (2009, 15.), että suomalaisten lasten ja nuorten yksi suosituimmista vapaa-ajan harrastuksista on urheilu. Hän toteaa, että yli 90 % lapsista ja nuorista liikkuu säännöllisesti. Monet lapset kokeilevat ala-asteikäisenä erilaisia lajeja ja vasta myöhäisemmässä vaiheessa valitsevat oman suosikin. Suurin osa käsipallonpelaajistakin on lapsena harrastanut muita lajeja, mutta valinneet sitten käsipallon.

Anthony Hellakoski kertoo haastattelussaan (Hellakoski 10.11.2015.), että valitsi käsipallon jalkapallon sijaan, koska käsipallo on paljon fyysisempi laji ja se sopii hänelle paremmin. Olen liittänyt Hellakosken videohaastattelun diaesitykseeni, koska haluan näyttää sillä esimerkkiä lapsille, miksi valita käsipallo muiden lajien sijaan.

Alla olevissa kappaleissa keskityn lasten ja nuorten urheiluun, sen ohjaamiseen, urheilun merkitykseen ja siihen kuinka suuri vaikutus perheellä ja ystävillä on nuorten harrastuksissa.

4.1 Lasten ja nuorten urheilu

Urheilu kehittyi koko ajan vuosi vuodelta ja urheilu sisältyy myös lapsen ja nuorten elämään suurena osatekijänä. (Karvinen, Hiltunen & Jääskeläinen 1991, 11.) Urheilu on lapsia varten ja se sisältää monia kehitysvaiheita ja ne liittyvät lapsen liikunnalliseen kehitykseen ja myöhäisemmässä vaiheessa ne vaikuttavat nuorten varsinaisiin urheiluharrastuksiin. (Karvinen, Hiltunen & Jääskeläinen 1991, 11.)

Lämsän mukaan (2009, 15.) Suomessa urheilun tärkein tehtävä on kasvatus terveeseen ja liikunnalliseen elämäntapaan. Pauli Miettisen mukaan kirjassa ”Liikkuva lapsi ja nuori” (1999, 55.) liikunta on lapsille erittäin tärkeää ja sen tavoitteena on, että lapset oppisivat urheilun perustaidot ja liikkumaan monipuolisesti ja kehittyisivät liikunnallisesti taitaviksi. Aivot ohjaavat lasten jokaista lihasten ja hermojen välistä yhteistoimintaa, mikä on lapsille ja nuorille tärkeää ja vaikuttaa myös lapsen kokonaiskehitykseen.

Lapsi oppii parhaiten tekemällä ja kokeilemalla, ei puhumalla ja kuuntelemalla. He tarvitsevat ohjaajan, jolta ottaa mallia ja kavereita, joiden kanssa harrastaa sekä tukevan ja kannustavan perheen. Lapset haluavat myös saada vastuuta, jotta vastuuntunto kehittyisi. (Karvinen, Hiltunen & Jääskeläinen 1991, 20.)

4.2 Yksilö- ja joukkueurheilu

Jokaisella ihmisellä on oma mielipide pitääkö yksilö- vai joukkueurheilusta. Luin monia blogeja internetistä ja mielipiteet jakaantuvat suurin piirtein tasan. Jotkut pitävät siitä, että saavat treenata yksin ja on omat tavoitteet, ei ole riippuvainen kenestäkään ja häviöstä saa syyttää vain itseään. Toiset taas pitävät mieluummin joukkueurheilusta, koska silloin puhalletaan yhteen hiileen ja tavoitetaan tavoitteet yhdessä. Pelataan tiiminä ja jaetaan urheilun ilot ja surut.

Käsipallo on joukkueurheilu. Käsipallossa ei riitä, jos vain yksi pelaaja on hyvä. Käsipallossa maalitilanteet pyritään rakentamaan yhdessä, mutta tulee myös tilanteita, jossa pelaajan on suoriuduttava tilanteesta yksin yhtä vastaan. Korostan, että yksilösuoritus on tärkeää, mutta tiimityöskentely vielä tärkeämpää.

Käsipallo kilpailee suosioistaan monien muiden joukkueurheilulajien kanssa, kuten jalkapallon ja jääkiekon kanssa. Käsipallo ei ole niin tunnettu laji Suomessa, joten monet lapset aloittavat jalkapallon tai jääkiekon pelaamisen käsipallon sijaan.

4.2.1 Lasten urheilun aloittaminen

Urheilun harrastaminen tulee aloittaa jo varhaisessa vaiheessa noin 5–6 vuoden ikäisenä, vaikka hermosto kehittyy täydellisesti vasta noin 8–11 vuoden iässä. Näin lapset oppivat eri lajien perustaidot jo alle kouluikäisenä. (Miettinen 1999, 55.) Varsinkin käsipallo on hyvä aloittaa jo lapsena, sillä silloin kehittyy parhaiten.

Lapsi kehittyy joka päivä ja perusliikkeet vahvistuvat koko ajan. Perusliikkeitä ovat esimerkiksi juokseminen, hyppääminen, kiipeäminen, kaatuminen, heittäminen, kiinniottaminen, lyöminen, potkaiseminen, pallon pomputtaminen ja kuljettaminen. Näiden kaikkien liikkeiden oppimiseen tarvitaan aikaa ja paljon toistoja. (Miettinen 1999, 56.)

4.2.2 Urheilun ohjaaminen

Lapsia tulee ohjata liikunnan harrastamisessa jokaisessa oppimisvaiheessa. Jokainen lapsi on erilainen ja kehittyy eri tahtiin. On tärkeää osata käsitellä jokaista lasta yksilönä, antaa hänelle aikaa, kuunnella ja keskustella hänen kanssaan ja noudattaa lapsen omia edellytyksiä ja tarpeita. Lapsille tulee antaa mahdollisuus päästä itse vaikuttamaan liikunnan menetelmiin omilla mielipiteillään ja toiveillaan. (Miettinen 1999, 77.)

Ohjaajan on muistettava myönteinen ja kannustava suhtautumistapa lapseen, sillä se heijastuu lasten käyttäytymiseen ja suoriin. Lapsille on näytettävä lämminhenkistä hyväksyntää ja antaa arvoa heidän yrityksilleen, jolloin lapset innostuvat liikunnasta vielä enemmän ja saavat motivaatiota kokeilla lisää ja huomaamattaan kehittävät itseään. (Miettinen 1999, 77.)

Lapset nauttivat huomiosta, kannustuksesta ja onnistumisista, mihin on ohjaajan hyvä keskittyä. Ohjaaja on lapselle muutakin kuin vain opettaja, sillä lapset ottavat heistä mallia ja pitävät heitä esikuvina ja kasvun ohjaajina. Ohjaajien tehtävänä on lapsien kehittämisen lisäksi tarkkailla lapsia ja taata kaikille yhteinen turvallisuuden tunne. (Miettinen 1999, 80.)

4.3 Urheilun ja esikuvien merkitys kasvavalle nuorelle ja lapselle

Urheilun ja liikunnan merkitys on erittäin suuri kasvavalle nuorelle ja lapselle. Niin kuin aikaisemmin jo mainitsin, lasten kehitys on kokonaisvaltaista: ”fyysinen kehitys on osa psyykkistä kehitystä ja päinvastoin”. (Pyykkönen, Telama & Juppi 1989, 43.)

Jo varhaisessa iässä lapset kasvattavat luonnetta, saavat rohkeutta, lisäävät itsevarmuutta ja vahvistavat itsetuntoa. Kaikkiin näihin linkittyy onnistumisen tunne ja se, että heitä kannustetaan, eikä virheistä lannistuta, vaan niistä opitaan. (Miettinen 1999, 125.)

Epäonnistumiset ja tappiot ovat tärkeitä, sillä se opettaa suhteellisuutta. On opittava häviämään ja kestävästi epäonnistumisia, koska samalla oppii antamaan arvoa myös muille, esimerkiksi vastustajille. Menestyminen ja voittaminen eivät ole aina tärkeitä, vaan oppimisen ja kehittymisen tunteet sekä hauskanpito ovat vielä tärkeämpiä. (Miettinen 1999, 126.)

Roolimallit ja huippu-urheilijat ovat suuressa asemassa lapsen ja nuoren lajivalinnassa. Esimerkiksi jääkiekko ja jalkapallo ovat suosittuja, koska maailmassa on niin paljon tunnettuja tähtipelaajia. Lapset haluavat ottaa heistä mallia ja tähtiä on helppo seurata, koska he ovat jatkuvasti esillä esimerkiksi mediassa.

Jääkiekolla on erittäin suuri imago miesten maajoukkueen Leijonien myötä. Jalkapallo on sen sijaan tunnettu Huuhkajista. Molempien lajien SM-liigat ovat myös seurattuja ja media kirjoittaa niistä melkein päivittäin. Tänä päivänä Suomessa on noussut suureen suosioon miesten koripallomaajoukkue Susijengi. He ovat menestyneet ja lapsilla ja nuorilla on noussut Susijengin myötä kiinnostus koripalloa kohtaan. (Basket.fi 2015.)

Käsipallo ei ole niin esillä, koska suomalaiset eivät pärjää maailmalla. Taso ulkomailla on paljon kovempi kuin Suomessa. Koko maailman käsipallokulttuurista puuttuu näkyvät tähtipelaajat, ei ole keulakuvia, kenestä ottaa mallia ja keneen lapsi haluaisi samaistua. Suomen miesten maajoukkueelta puuttuu myös osuva nimi, kuten edellä mainituilla lajeilla on. Nimensä perusteella laji voisi saada lisää näkyvyyttä mediassa.

4.4 Perheen ja ystävien vaikutus nuorten harrastamisessa

Perhe ja ystävät ovat suuressa roolissa lasten urheiluharrastamisessa. Alle kouluikäisellä lapsella ei ole mahdollisuutta itse aloittaa harrastuksia, vain sen on tultava perheen kautta. Vanhemmilla on vastuu siitä, että he vievät lapset kokeilemaan eri urheilulajeja ja myöhemmässä vaiheessa nuori voi itse päättää mihin lajiin keskittyä ja panostaa.

Vanhempien tehtävä on kannustaa ja kuljettaa lapsiaan säännöllisesti eri harrastuksiin ja motivoida heitä liikkumaan olemalla itse hyvänä esimerkkinä. Lapset ottavat myös paljon mallia vanhemmistaan.

Sisarusten harrastukset saattavat myös vaikuttaa lapsen urheiluvaihtoihin. Jos esimerkiksi perheessä harrastetaan jo jotakin lajia, on hyvin mahdollista, että myös lapsi aloittaa saman lajin harrastamisen.

Ystävillä, niin koulussa kuin lähipiirissäkin, on vaikutus lasten liikkumiseen. Usein on mukavampaa harrastaa yhdessä ystävien kanssa. Lapset kannustavat keskenään toinen toisiaan innostumaan urheilusta. Ystävykset saattavat kokeilla samoja lajeja yhdessä ja pyytävät vielä muitakin esimerkiksi luokkakavereita mukaan. Vapaa-ajalla kotipihalla pelaaminen kehittää lapsia ja vahvistaa ystävyys-suhteita sekä tiimityöskentelyä.

Käsipallolla ei ole mediassa näkyvyyttä, käsipalloa ei tunneta eikä käsipallosta tiedetä tarpeeksi. Käsipallopiireihin on vaikeaa löytää omin avuin. Tämän takia käsipallossa on tärkeää, että ystävät, naapurit, tutut, koulut ja lähipiirit mainostavat lajia.

5 Viestintämateriaalien suunnittelu ja toteutus

Opinnäytetyön empiirinen osa koostuu haastattelujen ja omien kokemusten pohjalta rakennetuista kahdesta viestintämateriaalista. Lähdin työstämään opinnäytetyötäni kartoittamalla jo ennalta olemassa olevia tietojani.

Laajin haastatteluni oli Suomen Käsipalloliiton valmennus- ja koulutuspäällikkö Ken Si-
reniukselle kohdennettu teemahaastattelu. Teemahaastattelulla tarkoitetaan kohdennettua haastattelua jostakin tietyistä aiheesta/teemasta. Minun tapauksessani kohdensin haastattelun käsipalloon ja siihen liittyviin viestintämateriaaleihin. Teemahaastattelussa haastateltavan tiedetään olevan kokenut kyseessä olevalla alalla tai hän on perehtynyt aiheeseen tai tilanteeseen. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 47.)

Teemahaastattelussa on se etu, ettei se sido haastattelua mihinkään tiettyyn menetelmään, esimerkiksi kvalitatiiviseen tai kvantitatiiviseen. Teemahaastattelu ei myöskään ota kantaa haastattelukertojen määrään tai siihen, kuinka syvälle aiheen käsittelyssä mennään. Näiden sijaan teemahaastattelu nimenä kertoo siitä, mikä haastattelussa on kaikkein tärkeintä ja oleellisinta eli sen, kuinka haastattelu etenee tiettyjen keskeisten teemojen varassa. Tärkeää myös on, että haastateltavan ääni tulee kuuluviin. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 48.)

Teemahaastattelu on puolistrukturoitu, eli haastattelukysymykset eivät ole tarkkoja vain ne ovat avoimia, jotta vastaukset olisivat mahdollisimman laajat. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 48.) Teemahaastattelun kysymykset löytyvät tämän opinnäytetyön lopusta liitteet -osiosta. Haastattelu kesti noin tunnin ja sain paljon hyvää uutta tietoa. Haastattelukysymyksien vastaukset löytyvät tämän työn eri kappaleista.

Kokosin haastattelukysymykset sen mukaan, mistä vastauksista olisi minulle eniten hyötyä ja sen, että lisäisin omaa tietämystäni. Ensimmäisenä haastattelukysymyksenä kysyin onko Käsipalloliitolla tarvetta suunnittelemalleni viestintämateriaalille. Halusin tietää, minkälainen sisältö palvelisi heitä parhaiten ja minkälainen tyyli vetoaisi kohderyhmääni, lapsiin ja nuoriin. Kysymyksiin kuului myös tiedustelu Käsipalloliiton aikaisemmista olemassa olevista ja käytetyistä materiaaleista. Haastattelun lopussa kartoitin Käsipalloliiton tavoitteita.

Nauhoitin haastattelun, jotta voin kuunnella sen jälkeenpäin ja valita myöhemmin relevantimmat asiat. Päädyin nauhoittamiseen, koska totesin, että omia muistiinpanoja tehdessä

on vaikeaa keskittyä samaan aikaan kuuntelemiseen ja kirjoittamiseen. Näin pystyin keskittymään sata prosenttisesti Sireniuksen puheeseen.

Lisäksi tein tarkentavia haastatteluja Käsipalloliiton työntekijälle Taneli Tiilikaiselle, erotuomaripäällikkö Roger Sjölundille, jalkapallon liiton asiantuntijoille Jukka Salasuolle ja Tuomo Fastalle sekä miesten SM-liigapelaajalle Anthony Hellakoskelle. Haastateltaville, lukuun ottamatta Hellakoskea, minulla ei ollut valmiiksi suunniteltua haastattelua, vaan otin heihin yhteyttä, kun tarvitsin lisätietoa työni aiheesta.

Haastattelu on ainutlaatuinen tiedonkeruumenetelmä, sillä siinä ollaan suorassa vuorovai-
kutuksessa haastateltavan kanssa ja voidaan kerätä ja käyttää aineistoa joustavasti. Suu-
rena etuna haastattelussa on, että voidaan selventää saatavia vastauksia, syventää saa-
tavia tietoja ja mahdollisesti ottaa haastateltaviin myöhemmin uudestaan yhteyttä, jos on
tarpeellista täydentää aineistoa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 204–206.)

Tiilikaiseen ja Sjölundin olin yhteydessä sähköpostitse ja esitin tarkentavia ja täydentäviä
kysymyksiä. Salasuolle ja Fastalle tein puhelinhaastattelut ja kysyin kysymykset suoraan
ilman varoituksia. Anthony Hellakoskelle lähetin kysymykset valmiiksi ja pyysin häntä
kuvaamaan itsestään videon, haastattelukysymysteni pohjalta. Videohaastattelun liitän
diaesitykseen. Tiilikaisen, Sjölundin, Fastan ja Salasuon vastauksia olen käyttänyt lähinnä
esitellessäni käsipalloa ja vertailllessani käsipalloa ja jalkapalloa.

Hellakosken haastattelun tarkoitus on antaa lapsille ja nuorille konkreettinen esimerkki
pelaajasta ja kuulla hänen kokemuksia ja mielipiteitä käsipallosta. Hellakoski on erittäin
hyvä esimerkki nuoresta, menestyneestä ja korkealle tavoittelevasta pelaajasta. Hän sopii
hyvin teemaani, sillä hänellä on nuorempana tullut vastaan kysymys: jalkapallo vai käsi-
pallo? Videolla hän kertoo kuulijoille, miksi valitsi käsipallon jalkapallon sijaan ja siitä, mikä
käsipallossa on parasta.

Ensimmäinen suunnitelmani oli työstää Käsipalloliitolle vain viestintämateriaali PowerPoint
-muodossa, jota esiteltäisiin esimerkiksi kouluissa lapsille ja nuorille. Myöhemmin tulin
siihen tulokseen, että Käsipalloliitto tarvitsee omille kotisivuilleen informatiivisen lajiesitte-
lyn. PowerPoint -esitykseni ei sovi siihen, koska siinä on pääosin pelkkiä kuvia, eikä lukija
saa niistä ydinasiaa selville ilman kertojaa. Tästä syystä päätin luoda myös lajiesittelyn,
joka sisältää kuvien lisäksi lyhyet selostukset.

5.1 Aiheen valinta

Valitsin käsipalloaiheen siksi, koska olen pelannut sitä koko ikäni ja olen toiminut seitsemän vuotta käsipalloerotuomarina. Olen ollut vuosia jo viestinnän portaiden yläpäässä (Kuva 4) ja nyt tehtäväni on antaa muille mahdollisuus päästä samaan pisteeseen.

Vuosien varrella olen huomannut kuinka käsipallolla on pienet piirit Suomessa. Pelasin yhden vuoden Saksassa ja siellä joukkuekaverit olivat myös pelanneet käsipalloa jo lapsesta asti ja edelleen heille tuli vastaan joukkueita, joita he eivät olleet koskaan aikaisemmin nähneet. Suomessa kaikki vastustajat ovat tuttuja. Samoja joukkueita vastaan pelataan sarjassa ainakin kaksi kertaa vuodessa ja lisäksi pelataan vielä turnauksissa vastakkain. Suomen käsipallosta puuttuu vaihtuvuus ja monipuolisuus joukkueiden välillä.

Käsipallo on tekniikkalaji, joten parhaiten oppii, kun aloittaa pelaamisen jo lapsena. Suomen käsipallossa on vain harvoja pelaajia, jotka ovat aloittaneet pelaamisen vasta aikuisiässä. Tämän takia paras kohderyhmä aiheelleni ovat lapset ja nuoret. Lapset ja nuoret kokeilevat erilaisia lajeja ja vasta myöhäisemmässä vaiheessa he valitsevat itsellensä sopivimman lajin.

Minä aloitin käsipallon pelaamisen 5-vuotiaana, enkä ole harrastusmielessä kokeillut muita lajeja. Koulussa kokeilin kaikenlaista, mutta käsipallo oli jo silloin kaikista lajeista ehdottomasti kiinnostavin. Sisareni ja naapurini pelasivat käsipalloa ja he saivat minut alun perin kokeilemaan.

Pääaineeni opiskelussani on yhteisöviestintä ja sitä kautta sai produktini aiheen, visuaalinen viestintä. Paras tapa viestiä lapsille ja nuorille on visuaalisuus. Kuvat ja videot jäävät heidän mieleensä paljon paremmin kuin teksti ja kuvilla yritetään houkutella ja herättää lapsien ja nuorien kiinnostus käsipalloon.

5.2 Työn tarkoitus ja tavoite

Työni tarkoitus on kehittää Suomen Käsipalloliitolle kattavat, innostavat ja lapsiin vetoavat viestintämateriaalit, joiden myötä uudet potentiaaliset pelaajat aloittaisivat käsipallon pelaamisen. Käsipallo lajina on Suomessa erittäin harvaan pelattu, joten Käsipalloliitonkin tavoite on laajentaa lajia. Ken Sireniuksen haastattelun mukaan Käsipalloliiton tavoite on saada noin 120 uutta pelaajaa vuodessa. Käsipalloliitto esittelee lajia noin 12 000 lapselle vuodessa ja toivoo, että noin yksi prosentti lapsista aloittaisi käsipallon pelaamisen.

Käsipalloliitolla ei ole ennestään lapsiin suunnattua materiaalia. Käsipalloliitolla on Sireniuksen haastattelun mukaan paljon irtonaisia materiaaleja. Suurin samaan aiheeseen liittyvä projekti heillä on School Tour. School Tour on kokonaisuus, joka on kohdennettu ohjaajalle tai liikunnanopettajalle. Materiaalissa kerrotaan käsipallosta, kuinka sitä tulee opettaa ja minkälaisia harjoituksia lapsille tulee harjoittaa. Tästä syystä halusin kehittää Käsipalloliitolle suoraan lapsiin kohdennetun materiaalin.

Tavoitteeni on, että valmis PowerPoint -esitys jaetaan kaikkien käsipalloseurojen kesken, jotta he voisivat käyttää sitä omien pelaajien rekrytointiin. Haasteena tässä on Sireniuksen mukaan saada seurat aktivoitua ja saada heidät käyttämään heille tehtyä materiaalia. Sirenius ehdottaa, että esitystä voi esitellä myös erilaisilla messuilla ja aina silloin, kun käydään esittelemässä lajia esimerkiksi liikunnanopettajille tarkoitetuissa koulutuksissa. (Sirenius 20.3.2015.)

PowerPoint -materiaalin säilytyksestä sovittiin, että Käsipalloliitto ja seurat pitävät sitä tallessa ja päivittävät materiaalia säännöllisin väliajoin. Päivittämisen kuuluu uusien kuvien ja videoiden lisääminen ja lajin ajan tasalla pitäminen.

Kehittämäni esityksen voi liittää Käsipalloliiton School Tour visiittiin, näyttää esitys ensin lapsille ja sen jälkeen he pääsevät itse kokeilemaan lajia. Jos treenimahdollisuutta ei ole, voi esityksen näyttää lapsille ja pyytää heitä tutustumaan Käsipalloliiton nettisivuihin tai tulemaan lähimmän seuran harjoituksiin.

Lajiesittelymateriaalin tavoitteena on selkeyttää käsipallon esittelyä liiton sivuilla ja tuoda nettisivuille näkyvyyttä, visuaalisuutta ja nykyaikaa. Tarkoitukseni on, että liitto lisää lajiesittelymateriaalini heidän sivuilleen, kohtaan "lajiesittely", sellaisenaan, ei liitetiedostona. Ulkopuolisten lajista kiinnostuneiden henkilöiden on helppo löytää tietoa käsipallosta liiton nettisivuilta ja saavat selkeän kokonaiskuvan lajista ja säännöistä kuvien ja tekstin välityksellä. Lisäksi jokainen käsipalloseura voi lisätä sen omille kotisivuilleen.

Materiaalien tulisi olla helposti löydettävissä, myös käsipallokulttuurin ulkopuolisille tahoille. Keskustelin Sireniuksen kanssa siitä, että esimerkiksi etsiessä hakukoneen kautta tietoa käsipallosta pääsisi suoraan liiton sivuilla olevaan lajiesittelyyn.

5.3 Viestinnän portaat

Kehitin viestintämateriaalit viestinnän portaiden (Kuva 4) avulla. Molempien viestintämateriaalien tarkoitus on saada näkyvyyttä käsipalloon, toinen puhutun esityksen muodossa ja

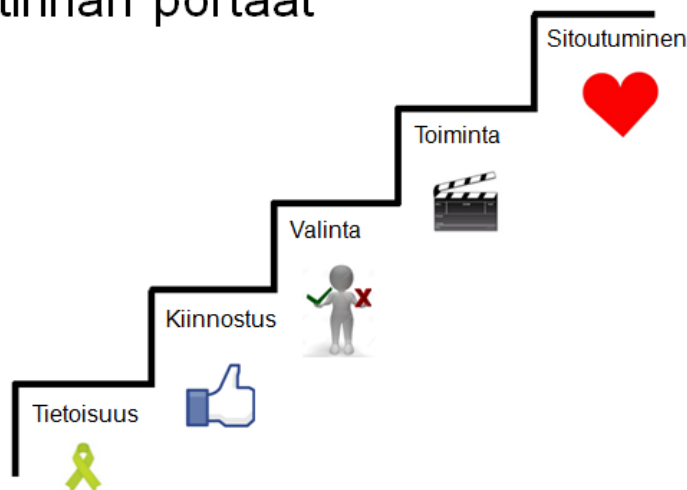
toinen informatiivisen viestinnän avulla Käsipalloliiton nettisivuilla. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni kiinnostuisi kokeilemaan käsipalloa.

Viestinnän portaiden idea on ensin kartoittaa kuulijoiden kiinnostus jakamalla mahdollisimman kiinnostavasti tietoa käsipallosta. Portaan ensimmäisellä tasanteella esitellään lapsille produktini ensimmäinen osa, diaesitys. Esityksessä on paljon kuvia, joiden tavoitteena on herättää lapsien ja nuorten mielenkiinto lajia kohtaan. Heidät on vakuutettava niin hyvin, että heidän kiinnostus kasvaa. Portaan seuraavalla askeleella kohderyhmä on kiinnostunut käsipallosta ja he haluavat tietää lajista lisää.

Lapsi menee yhdessä vanhempiensa kanssa etsimään internetistä lisää tietoa käsipallosta. He löytävät Suomen Käsipalloliiton nettisivut ja välilehden lajiesittely. Sieltä he löytävät helposti selkeän ja informatiivisen oppaan, jossa kerrotaan käsipallosta mielenkiintoisesti kuvilla ja niihin liittyvillä teksteillä. Tässä vaiheessa lapsi miettii vanhempiensa kanssa valintoja, onko laji niin kiinnostava, että lapsi haluaa mennä kokeilemaan käsipalloa. Viestinnän portaiden valinta-askeleen voi ajatella myös toisella tavalla. Lapsella on monta harrastusta ja jossain vaiheessa tulee eteen valinta harrastusten välillä.

Toimintaportaalla nuori pelaa käsipalloa aktiivisesti ja haluaa panostaa pelaamiseen. Nuori kehittyy ja oppii koko ajan uutta. 5–10 vuoden jälkeen pelaaja pääsee viestinnän portaiden päähän, hän on täysin sitoutunut ja omistautunut lajille.

Viestinnän portaavat

Kuva 4. Viestinnän portaavat

5.4 Viestintämateriaalien suunnittelu

Aloitin viestintämateriaalien suunnittelemisen kartoittamalla ensin Käsipalloliiton tarpeita, onko heillä ylipäätään tarvetta idealleni. Haastattelin Käsipalloliiton valmennus- ja koulutuspäällikköä Ken Sireniusta ja hän antoi myöntävän vastauksen suunnitelmalleni. (Sirenius 20.3.2015.) Valitsin Elisa Juholinin käytännön suunnittelun viitekehysten, jonka avulla pystyn laaja-alaisesti pohtimaan materiaalien suunnittelua, toteutusta ja sisältöä kaikista näkökulmista.

Ensin kirjoitin teoriaosuuden, jonka jälkeen siirryin produktien tekoon. Näin olen kartuttanut omat tietoni käsipallosta, lajiurheilusta, visuaalisesta viestinnästä ja saanut selville mikä on paras viestintäkeino nuorille ja lapsille.

5.4.1 Käytännön suunnittelun viitekehys

Kuva 5. Käytännön suunnittelun viitekehys (Juholin 2013, 143.)

Elisa Juholin on kehittänyt viestinnän suunnittelun helpottamiseksi käytännön suunnittelun viitekehysten (Kuva 5). Käytän mallia hyödyksi, kun suunnittelen työtäni. Tätä viitekehystä voi käyttää erittäin laaja-alaisesti erilaisissa tilanteissa. Käytännön suunnittelun viitekehys pohtii ensin organisaation strategiaa ja viestintästrategiaa ja sitten suunnittelee eri viestintätapoja. Tapoja mietittäessä tulee päättää aihe, keille ja keiden kanssa se toimii, miten usein, milloin, missä ja miten viestintää toimitetaan ja kuka siitä vastaa ja kuka järjestää.

Minun ja koko Käsipalloliiton strategia on laajentaa käsipallokulttuuria ja saada lisää pelaajia, joukkueita ja seuroja. Viestintästrategiaksi tähän projektiin valitsen visuaalisen viestinnän, koska kohderyhmänä ovat lapset ja nuoret ja tiedän, että visuaalisuus tehoaa heihin parhaiten. Suunnittelen PowerPoint -esityksen Käsipalloliiton ja seurojen käytettäväk-

si, jolla he houkuttelevat lisää pelaajia. Toisen produktin, lajiesittelyn, suunnittelen PowerPoint -esityksen jatkoksi Käsipalloliiton nettisivuille.

Käsipalloliitto voi esitellä esityksen aina, kun käyvät kouluissa esittelemässä lajia. Paras ajankohta esitellä uutta lajia on alkusyksy, koska silloin kausi ei ole vielä alkanut, lapset ovat palanneet lomilta ja he ovat avoimia uusille seikkailuille. Myös seurojen tulisi esitellä lajia oman paikkakuntansa kouluissa ja tekemäni markkinointimateriaalin kautta saada oman kaupunkinsa lapset ja nuoret kiinnostumaan käsipallosta.

Minä olen vastuussa tämän esityksen ja lajiesittelyn tekemisestä ja pohjan rakentamisesta. Kun materiaalit ovat valmiit, lähetän ne Sireniukselle ja siirrän vastuun hänelle. Toivon, että lajiesittely ja koko opinnäytetyö lisätään Suomen Käsipalloliiton kotisivuille. Muutama muukin henkilö on joskus tehnyt käsipalloaiheisia opinnäytetöitä ja pro graduja, jotka ovat lisätty liiton nettisivuille kaikkien nähtäväksi.

5.4.2 Työtavat ja aineiston keruu

Suunnittelin Sireniuksen kanssa haastattelussa missä muodossa markkinointimateriaali kannattaa tehdä. Päädyimme PowerPointiin ja PDF-tiedostoon. Keskustelimme materiaalin sisällöstä ja ehdotin, että materiaali sisältäisi mahdollisimman paljon kuvia ja vähän tekstiä, Sirenius oli täysin samaa mieltä kanssani. (Sirenius 20.3.2015.)

Sirenius ehdotti minulle, että pyydän kuvia FSC Medialta. (Sirenius 20.3.2015.) Pian haastattelun jälkeen lähetin FSC Medialle viestin, jossa pyydän valitsemiani käsipallokuvia heidän nettisivuiltaan. FSC Palvelut Oy on yritys, jonka yhtenä palveluna on FSC Media, joka video- ja valokuvaa tapahtumia, urheilukisoja, konsertteja, näytöksiä ja yksityistilaisuuksia. (FSC Palvelut Oy 2015.) He ovat kuvanneet viime vuodet käsipallon miesten SM-liiga- ja naisten SM-sarjaotteluita ja satunnaisesti myös muita käsipallopelejä.

Kuvien saanti oli hankalaa. FSC Media ei ollut halukas antamaan kuvia minulle ilmaiseksi, sillä he kertovat olevansa voittoa tavoitteleva yritys. Ymmärrän, että he tekevät valokuvausta työksensä ja pyyntöni tuottaa heille lisätyötä, eivätkä he saa siitä mitään muuta korvausta kuin mainontaa.

Loppujen lopuksi sain luvan käyttää FSC Median kuvia. Kysyin kuvia myös käsipallootteluita kuvaavalta Niklas Montoselta. Hän antoi ystävällisesti luvan kaikkiin ottamiinsa käsipallokuviin. Noin puolet materiaalien kuvista on Montosen.

Kuvat olen valinnut tarkoin. Olen käyttänyt paljon aikaa etsiessäni minkälainen kuva sopisi parhaiten tiettyihin aihealueisiin. Tarkoitukseni oli käyttää monipuolisesti kuvia miehistä, naisista, pojista ja tytöistä, jotta kokonaisuudesta saisi sellaisen kuvan, että laji sopii sukupuolesta ja ihon väristä riippumatta kenelle vain. Kuvissani näkyy nuoria lapsia, eläkkeellä olevia iäkkäämpiä pelaajia ja kaikkea siltä väliltä.

Turvakolmio Group on Vantaan Atlaksen yhteistyökumppani. Päätin kysyä heiltä apua ja lähetin viestin Turvakolmio Groupin toimitusjohtajalle Timo Lehtiselle. Tiedustelin, onko heillä videopätkää/koostetta Suomen käsipallosta. Halusin, että video kertoo Suomen käsipallosta. Häneltä sain myöntävän vastauksen ja linkin hänen kokoamiin koosteisiinsa, joista sain valita itselleni parhaiten sopivan. Ensin lähetetyt videot olivat valitettavasti puolueellisia Vantaalta tulevan Atlaksen suuntaan, koska Timo Lehtinen on heidän kuvaaja. Tiedustelin, onko hänellä mahdollisesti puolueettomampaa videomateriaalia.

Sain häneltä kaksi videota, toisessa ovat Atlaksen logot, mutta ei ole niin puolueellinen ja toinen kooste Riihimäen Cocksien pelistä. Saamani videot ovat noin 3–6 minuutin pituisia. Videot eivät ole ihan loppuun asti sellaisia mitä etsin, mutta niissä on hyvä taustamusiikki, ja uskon, että ne ovat silti mukaansatempaavia ja lapset jaksavat vielä keskittyä ja parhaimmassa tapauksessa innostuvat kokeilemaan käsipalloa. Seurat voivat itse lisätä esityksen loppuun oman haluamansa videon. Esimerkiksi sellaisen, joka mainostaa heitä.

5.5 Viestintämateriaalien toteutus

Toteutin ensimmäisen osan viestintämateriaalista PowerPoint -esitysmuotoon. PowerPointin pohjan sain Käsipalloliiton yhteyspäälliköltä Taneli Tiilikaiselta. Haastattellessani Sireniusta, totesimme, että esityksessä on hyvä olla Käsipalloliiton logo, näin kaikki heidän materiaalit pysyvät yhtenäisinä. (Sirenius 20.3.2015.)

Kuvat ja videot olen hankkinut tutuilta käsipallopiirissä kuvaavilta ammattilaisilta. Halusin, että kuvat ja videot olisivat suomalaisilta kentiltä, jotta kuulijat ja lukijat näkisivät todellisuuden Suomen käsipallosta. Ulkomailla käsipallomaailma on niin paljon suurempi, että jos materiaalin kuvat olisivat ulkomailta, saisi kokonaisuudesta hieman vääränlaisen kuvan.

Kehitin PowerPoint -esityksen lisäksi lajiesittelymateriaalin. Lukiessani liiton nettisivuja, huomasin, että heillä ei ole suoraan nähtävillä nykyaikaista lajiesittelyä. Benchmarkkasin Suomen Amerikkalaisen jalkapallon liiton (SAJL) laji-infoa. (SAJL 2015.)

Benchmarking on menetelmä, jonka tavoitteena on parantaa omaa toimintaa ottamalla mallia muista menestyvistä organisaatioista. Pyritään oppimaan muiden menestyksen syitä, vertailemaan niitä omiin toimenpiteisiin ja ottaa käyttöön muualla hyväksi havaittuja tapoja. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 186.)

Käytin samanlaista tekniikkaa tehdessäni lajiesittelyä käsipallosta kuin SAJL. Heillä on selkeästi kerrottu mistä on kysymys ja jokaiseen aihealueeseen on liitetty kuva. Minusta heidän laji-info on yksikertainen ja kuvat havainnollistavat tekstin. Halusin luoda Käsipalloliitolle samanlaisen. (SAJL 2015.)

PowerPoint -esitys on helppo muuttaa PDF-muotoon, kun se halutaan lähettää sellaisessa muodossa, että esitystä ei voi muokata. Lajiesityksen loin Word-dokumenttina, minkä muutan PDF-tiedostoksi, jotta sen voi helposti lisätä Käsipalloliiton kotisivuille kaikkien nähtäväksi. Aion lähettää Käsipalloliitolle myös Word-dokumentin, jotta he voivat muokata ja päivittää sitä haluamallaan tavalla.

Kun olin saanut kerättyä kaiken materiaalin, kuvat ja videot, kokosin ne yhteen ja minulla oli jo mielessä esitykselle tarina. En halunnut esitykseen tekstiä, koska silloin kuulijat jäävät lukemaan niitä eivätkä keskity kuviin. Esityksessäni kuvat ja niiden katselu on erityisen tärkeää. Tavoitteeni on saada kuulijoiden tunteet ja mielikuvitus liikkeelle.

Esityksen keskivaiheilla on lyhyt videopätkä miesten SM-liigassa pelaavasta nuoresta käsipallonpelaajasta, Anthony Hellakoskesta. Hän kuvasi minulle kahden minuutin videon itsestään, jossa hän kertoo lyhyesti kuka hän on, kuinka kauan hän on pelannut käsipalloa, missä hän pelaa tällä hetkellä ja mitkä ovat hänen tavoitteet käsipallon suhteen. Lisäksi hän kertoo kuulijoille, kuinka monta kertaa juniorit ja aikuiset treenaavat viikossa. Tällä haluan näyttää, että käsipallo ei vie lapsen eikä aikuispelaajankaan koko vapaa-aikaa.

Hellakoski kertoo kuulijoille omasta viestinnän portaan valinta-osuudesta, miksi hän lapsena valitsi käsipallon jalkapallon sijaan. Lapset ja nuoret täytyy saada vakuutettua siitä, miksi käsipallo on mukavampi ja mielenkiintoisempi laji kuin muut. Videon lopussa Hellakoski paljastaa, että käsipallossa parasta on maalinteko.

Diaesityksen lopussa, tärkeä osuus ovat videot, jotka kokoavat käsipallon liikkuvaksi ja yleisö näkee käsipallon pelaamisen todellisuudessa. Materiaalin pituus on myös mietitty. Olen suunnitellut keston niin, että lapsi jaksaa keskittyä noin 10 minuuttia ja sisäistää annettavan viestin.

Kirjoitan jokaisen dian alle lyhyesti, mitä olen niillä kuvilla tarkoittanut ja mitä niistä haluan kertoa. Kokoamani esitysmateriaali on joustava siten, että esityksessä on vain kuvia ja kertoja saa sillä tavoin ohjat omiin käsiin ja voi kertoa, mitä itselleen tulee kuvista mieleen ja lisäksi hän voi kertoa omista kokemuksistaan.

Idea lajiesittelymateriaalin luomisesta tuli PowerPoint -esityksen jälkeen. Totesin, että jos esitys on sellaisenaan Käsipallo liiton sivuilla, siitä ei saa kaikkea informaatiota irti. Tutkin muiden lajien lajiesittelyitä ja halusin luoda samanlaisen kuin amerikkalaisella jalkapallolla ja sillä edistää lajin näkyvyyttä internetissä.

Toteutin esityksen ja lajiesittelyn kuvien selostukset vain suomeksi, koska opiskeluni pääkieli on suomi. Käsipallo Suomessa on erittäin suosittu suomenruotsalaisten keskuudessa ja suurin osa pelaajista puhuu ruotsia äidinkielenään. Käsipalloliitto tai seurat saavat itse kääntää esityksen halutessaan ruotsiksi.

5.6 Viestintämateriaalien hyödyntäminen

Jotta Suomen Käsipalloliitto saisi maksimaalisen hyödyn viestintämateriaaleista, tulee heidän jakaa PowerPoint -diaesityspohja kaikille Suomen käsipalloseuroille. Seurojen tehtävä on muokata esitys oman seuran edun mukaiseksi ja esittää sitä kouluissa lapsille ja nuorille. Käsipalloliitto on myös vastuussa materiaalin päivittämisestä, kun he itse käyttävät sitä.

Lajiesittely käsipallosta tulee julkaista Käsipalloliiton nettisivuilla sellaisenaan, ei liitetiedostona, jotta materiaali on helposti löydettävissä ja kotisivut pystyvät jakamaan tietoa Suomen käsipallosta nykyaikaisin menetelmin. Uskon, että materiaaleista on paljon hyötyä, kun niitä käytetään oikein.

5.7 Yhteenveto

PowerPoint -esitys on suunniteltu mahdollisimman lapsiläheiseksi ja kiinnostavaksi. Kuvia on paljon, joiden tarkoituksena on herättää lapsien ja nuorten mielenkiinto ja innostus. Videot eivät ole parhaita mahdollisia tähän tarkoitukseen, mutta ne antavat hyvän osviitan lajista ja seuroilla ja Käsipalloliitolla on mahdollisuus lisätä paremmat videot. Pidän videoita erittäin tärkeinä, koska ne antavat vielä paremman mielikuvan lajista kuin kuvat. YouTubesta löytyy monta englanninkielistä videota, mutta niissä oli vanhaa tietoa ja ne eivät olleet suomeksi. Muuttunut sääntö on, että yhdellä joukkueella saa olla 16 pelaajaa.

Lajiesittelystä tein selkeän ja lyhyen, mutta kattavan. Sisällytin siihen aiheeseen sopivia kuvia, jotkut kuvat ovat samoja kuin PowerPoint -esityksessä. Lajiesittelyssä kerron säännöistä hieman enemmän ja tarkemmin, koska lajiesittelyä tulee lukemaan kaikki, jotka vierailevat Käsipalloliiton nettisivuilla. Pysin lajiesittelyssä säilyttämään lukijan mielenkiinnon loppuun asti ja sen tarkoituksena on antaa lukijalle lisää tietoa käsipallosta.

6 Pohdinta

Suunnittelin ja toteutin viestintämateriaalit tarkoin ja huolella. Olen käyttänyt paljon aikaa miettien, mikä palvelisi Käsipalloliittoa eniten ja mistä lapset innostuisivat. Kun olin jo opinnäytetyön loppuvaiheessa, sain idean kehittää Käsipalloliitolle vielä lajiesittelykokonaisuuden. Aiheena se ajaa täysin samaa asiaa kuin PowerPoint -esitys, mutta hieman eri muodossa. Diaesitys on täynnä pelkkiä kuvia, mikä tarvitsee puhujan ja lajiesittely on suunniteltu lukijalle, joka tutustuu lajiin kuvien ja tekstin avulla ilman kertojaa.

Uskon, että jos materiaaleja käytetään niin kuin olen toivonut, käsipallokulttuuri saa varmasti lisää pelaajia. Suurena ongelmana vain on, että käsipallo on niin suomenruotsalais-painotteinen, että suomenkielisillä on korkeampi kynnys aloittaa pelaaminen kuin ruotsia puhuvilla. Tämän asian toivon muuttuvan tulevaisuudessa. Minun materiaalit ovat suomeksi ja toivon, että niistä olisi hyötyä ja ne tulisivat käyttöön.

Prosessina opinnäytetyö oli miellyttävä, koska aihe on minulle erittäin mieluista. Vietän käsipallon parissa arkipäivistä keskimäärin 3–4 päivää sekä suurimmat osat viikonlopuista. Pelaan käsipalloa naisten I-divisioonajoukkueessa ja toimin tuomarina noin 4–5 pelissä viikossa. Olen täysin omistautunut lajille ja haluaisin, että kaikki pelaisivat sitä ja näkisivät kuinka koukuttavaa, opettavaa ja kiehtovaa käsipallon pelaaminen on. Tässä lajissa tärkeää on tiimityöskentely ja siitä taidosta minulla on ollut paljon hyötyä muissa tehtävissä.

Tiesin heti alusta asti mitä olin tekemässä ja minun oli helppo aloittaa opinnäytetyön kirjoittaminen. ONT-ohjaajani auttoi minua alussa suunnittelussa ja oikean alueen rajaamisessa. Kun kaikki oli selvää, kirjoitin loppukevään opinnäytetyötäni. Kesällä olin kesätöissä ja pidin taukoa ja syksyllä aloitin taas kirjoittamisen ja sain työn nopeasti valmiiksi.

Vaikka tiesin paljon käsipallosta ennestään, opin opinnäytetyön kirjoittamisesta, visuaalisesta viestinnästä ja sen merkityksestä. Oli mielenkiintoista lukea eri lähteistä viestinnän keinoja ja nuorten urheilusta. Sain niistä paljon irti ja varsinkin visuaalisuutta aion käyttää tulevaisuudessakin. Tämä työ antoi minulle hyvät työkalut työelämään.

Lähteet

Basket.fi 2015. TuNMKY:n lisenssimäärä mukavassa kasvussa. Luettavissa: http://www.basket.fi/uutiset/seurat_ilmoittavat/?x122585=28830880. Luettu: 7.10.2015.

Duarte, N. 2008. Slide:ology. O'Reilly Media. Sebastopol.

Fasta, T. 7.9.2015. Erotuomariasiantuntija. Suomen Palloliitto. Puhelinhaastattelu.

FSC Palvelut Oy 2015. Media. Luettavissa: <http://fscpalvelut.fi/j15/media/>. Luettu: 11.9.2015.

Hakkarainen, H., Jaakkola, T., Kalaja, S., Lämsä, J., Nikander, A. & Riski, J. 2009. Lasten ja nuorten urheiluvalmennuksen perusteet. VK-Kustannus Oy. Jyväskylä.

Handball 2015. Luettavissa: <http://www.handball09.com/>. Luettu: 9.4.2015.

Hellakoski, A. 10.11.2015. Käsipallonpelaaja. Atlas Vantaa. Videohaastattelu.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2004. Tutkimushaastattelu. Yliopistopaino. Helsinki.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. Tammi. Helsinki.

IHF. Suomen Käsipalloliitto. 2010. Pelisäännöt.

Into Denmark 2009. The Danish contribution to the history of Team Handball. Luettu: <http://intodenmark.dk/category/sport/>. Luettu: 9.4.2015.

Irish Olympic Handball Association 2011. Rules. Luettavissa: <http://www.olympichandball.org/coach-education-development/rules/>. Luettu: 9.4.2015.

Juholin, E. 2013. Communicare! Portus. Kopijyvä.

Karvinen, J., Hiltunen, P. & Jääskeläinen, L. 1991. Lapsi ja urheilu. Otava. Keuruu.

Klibba.com 2013. Käsipallo-Suomi vuonna 2013. Luettavissa: <http://www.klibba.com/blogit/klibba/kasipallo-suomi-vuonna-2013/>. Luettu: 9.4.2015.

Lammi, O. 2009. Vaikuta visuaalisesti!.WSOYpro Oy. Saarijärvi.

Miettinen, P. 1999. Liikkuva lapsi ja nuori. VK-Kustannus Oy. Jyväskylä.

Nordic Hall 2013. Jäsenmääräisesti suosituimmat urheilulajit Suomessa. Luettavissa: <http://nordichall.fi/jasenmaaraisesti-suosituimmat-urheilulajit-suomessa/>. Luettu: 1.10.2015.

Ojasalo, K., Moilanen, T., & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. Sanoma pro Oy. Helsinki.

Pyykkönen, T., Telama, R., & Juppi, J. 1989. Liikkuvat lapset. Valtion painatuskeskus. Helsinki.

Ragan.com 2014. Infographic: Why visual content is better than text. Luettavissa: http://www.ragan.com/Main/Articles/Infographic_Why_visual_content_is_better_than_text_48199.aspx. Luettu: 12.10.2015.

SAJL 2015. Laji-info. Luettavissa: <http://www.sajl.fi/laji-info/>. Luettu: 24.9.2015.

Salasuo, J. 7.9.2015. Seuratoiminnon yhteysvastaava. Suomen Palloliitto. Puhelinhaastattelu.

Sirenus, K. 20.3.2015. Valmennus- ja koulutuspäällikkö. Suomen Käsipalloliitto. Haastattelu. Helsinki.

Sjölund, R. 21.5.2015. Erotuomaripäällikkö. Suomen Käsipalloliitto. Sähköpostihaastattelu.

Sunimento, M. 22.4.2015 Lehtori. Audiovisuaalinen syrjäyttää tekstin. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Seminaariesitys. Helsinki.

Suomen Käsipalloliitto 2015. Käsipalloliiton toimisto. Luettavissa: <http://finnhandball.net/yhteystiedot/>. Luettu: 9.4.2015.

Suomen Käsipalloliitto 2015. Lajiesittely. Luettavissa: <http://finnhandball.net/lajiesittely/>. Luettu: 9.4.2015.

Suomen Käsipalloliitto 2010. IHF:n pelisäännöt. Luettavissa:

<http://finnhandball.net/images/Pelisnt%202010%20A5-muodossa.pdf>. Luettu: 9.4.2015.

Suomen Käsipalloliitto 2015. Suomi-käsipallon aikajana. Luettavissa:

<http://finnhandball.net/lajiesittely/suomi-kasipallon-aikajana/>. Luettu: 9.4.2015.

Suomen Käsipalloliiton tulospalvelu 2015. Seurat. Luettavissa:

<https://finnhandball2.torneopal.fi/taso/seurat.php>. Luettu: 24.9.2015.

Tiilikainen, T. 21.5.2015, 3.10.2015. Yhteyspäällikkö. Suomen Käsipalloliitto. Sähköposti-haastattelu.

Liitteet

Liite 1. Teemahaastattelu

Haastattelija: Halina Lehto

Haastateltava: Ken Sirenus

Päivä: 20.03.2015

Paikka: Suomen Käsipalloliiton toimisto, Radiokatu 20, Helsinki

Perehdytysmateriaali uusille mahdollisille käsipallonpelaajille

1. Onko Käsipalloliitolla tarvetta perehdytysmateriaalille, jota esitellään esim. kouluissa ja liiton sivuilla?
2. Mikä on perehdytysmateriaalin sisältö? Mikä palvelisi liittoa parhaiten? Kohderyhmä?
3. Mikä on hyvä tiedostomuoto materiaalille, PowerPoint?
4. Mitä eri käyttötapoja/tilanteita perehdytysmateriaalilla olisi?
5. Missä materiaalia säilytettäisiin, löytyisikö se helposti, jaettaisiinko materiaalia esim. seuroille?
6. Mitä materiaalia liitolla on jo valmiiksi?
7. Mikä on tärkeintä perehdytyksessä, lajin esittelyssä mahdollisesti uusille käsipallonpelaajille?
8. Onko liitolle tullut tietoon esim. eri käsipalloseurojen toiveita, koskien uusien pelaajien rekrytointia?
9. Kuinka paljon Käsipalloliitolla on tavoitteena saada uusia pelaajia vuodessa?
10. Muuta lisättävää?

Tule mukaan!

Suomen Käsipalloliitto/Finlands Handbollförbund, Radiokatu 20, 00093 VALO • info@finnhandball.net • www.finnhandball.net

Mikä on käsipallo?

- Käsipallo on vauhdikas ja monipuolinen joukkuelaji, jota pelataan ympäri maailmaa.
- Käsipalloa pelataan lähes 200 maassa noin 20 miljoonan pelaajan ja noin 800 000 joukkueen voimin.
- Maailmalla käsipallo on kaikkien sisäpallolajien joukossa kolmanneksi pelatuin, heti kori- ja lentopallon jälkeen.
- Käsipallo on olympialaji; miesten osalta vuodesta 1972 ja naisten 1976 lähtien.
- Käsipallo on sisälaji.
- Nimensä mukaisesti käsipalloa pelataan käsillä.
- Tarkoituksena on heittää pallo vastustajan maaliin ja tehdä enemmän maaleja kuin vastustajajoukkue.
- Suomessa pelaa käsipalloa saman verran miehiä kuin naisia, joten laji sopii mainiosti molemmille.

Dia 2.

Miksi käsipalloa kannattaa pelata?

- Mukava ajanviete
- Edullinen (Riippuen seurasta kausi maksaa pelaajalle noin 300 €)
- Itsensä kehittäminen
- Fyysinen laji
- Harrastus vs. ammattilaisuus (Suomessa käsipallon pelaaminen ei ole niin ammattimaista. Ei ole yhtään suomalaista Suomessa pelaavaa ammattilaiskäsipallonpelaajaa. Käsipallo on lapsille, nuorille ja suurimmalle osalle aikuisista pelkkä mukava harrastus.)
- Kilpailu, varsinkin lasten tasolla, ei ole niin voimakasta kuin esimerkiksi jalkapallossa tai jääkiekossa. Kaikki saavat peliaikaa, lapsia ei laiteta paremmuusjärjestykseen eikä joukkueet karsi pelaajia.

Dia 3.

Miksi käsipalloa kannattaa pelata?

- Yhteisöllisyys
- Tiimityöskentely
- Itsensä kehittäminen
- Onnistumisen tunne
- Oppiminen
- Saa uusia ystäviä

Anthony'n tarina

https://www.youtube.com/watch?v=co_HxQJQBFE

Suomen Käsipalloliitto/Finlands Handbollförbund, Radiokatu 20, 00093 VALO • info@finnhandball.net • www.finnhandball.net

Miten käsipalloa pelataan?

- Kerro alkuun nimesi, kuinka vanha olet ja missä pelaat tällä hetkellä?
- Kuinka kauan olet pelannut käsipalloa?
- Monta kertaa viikossa oli treenit juniorisarjassa? Monta kertaa nyt?
- Mitä olet oppinut käsipallosta? Mitä käsipallo on tuonut sinulle?
- Mitkä ovat sinun tavoitteet käsipallossa?
- Pelasit lapsena myös jalkapalloa, mikä sai sinut valitsemaan käsipallon jalkapallon sijaan?
- Mikä on parasta käsipallossa?

Dia 5.

Suomen Käsipalloliitto/Finlands Handbollförbund, Radiokatu 20, 00093 VALO • info@finnhandball.net • www.finnhandball.net

- Juniorit pääsevät mukaan aikuisten peleihin ja ovat tärkeässä roolissa.

Varusteet

pallo

pelipaita ja shortsit

sisäpelikengät

Suomen Käsipalloliitto/Finlands Handbollförbund, Radiokatu 20, 00093 VALO • info@finnhandball.net • www.finnhandball.net

Varusteet

- Varusteet ovat yksinkertaiset, eivät maksa paljon.
- Toiset käyttävät esimerkiksi polvisuojia tai kyynärsuojia, mutta eivät kaikki.
- Koko joukkueella on samanväriset peliasut paitsi maalivahdilla.
- Pallon koko määräytyy joukkueen sarjan mukaan.

Turnaukset

Aktia cup
Vantaa, marraskuu

Siuntio cup, Siuntio, toukokuu

Beach Handball
Turku, elokuu

Suomen Käsipalloliitto/Finlands Handbollförbund, Radiokatu 20, 00093 VALO • info@finnhandball.net • www.finnhandball.net

- Vaikka käsipallo on sisälaji, sitä voidaan turnausmuodossa pelata myös ulkona hiekalla, asfaltilla tai nurmikolla.
- Näiden lisäksi on myös muita pienempiä turnauksia.

Videoita

- <https://vimeo.com/user43168550/review/139583170/79b2010060>
- <https://vimeo.com/user43168550/review/137153005/f075204289>

Kuvat: FSC Media ja Niklas Montonen, videot: Turvakolmio Group

Suomen Käsipalloliitto/Finlands Handbollförbund, Radiokatu 20, 00093 VALO • info@finnhandball.net • www.finnhandball.net

- Videoilla havainnollistetaan käsipallo käytännössä.
- Ensimmäisellä videolla kerrotaan lyhyt oppimäärä käsipallosta. Videon taustalla pyörii käsipallo-ottelu. Kesto 3:20 min.
- Toisella videolla on kooste yhdestä käsipallo-ottelusta. Videolla haastatellaan Riihimäen Cocksien valmentajaa Kai Kekkiä. Kesto 6:13 min.

Tule mukaan!

Ota yhteyttä:
Suomen Käsipalloliitto
info@finnhandball.net
www.finnhandball.net

Taneli Tiilikainen, yhteyspäällikkö
Puh. 040 354 5810
taneli.tiilikainen@finnhandball.net

Suomen Käsipalloliitto/Finlands Handbollförbund, Radiokatu 20, 00093 VALO • info@finnhandball.net • www.finnhandball.net

- Korostetaan, että käsipallo on edullinen laji harrastaa. Riippuen seurasta kausi maksaa pelaajalle noin 300 €. Varusteiksi tarvitaan vain sisäliikuntavaatteet; t-paita, shortsit ja sisäpelikengät.

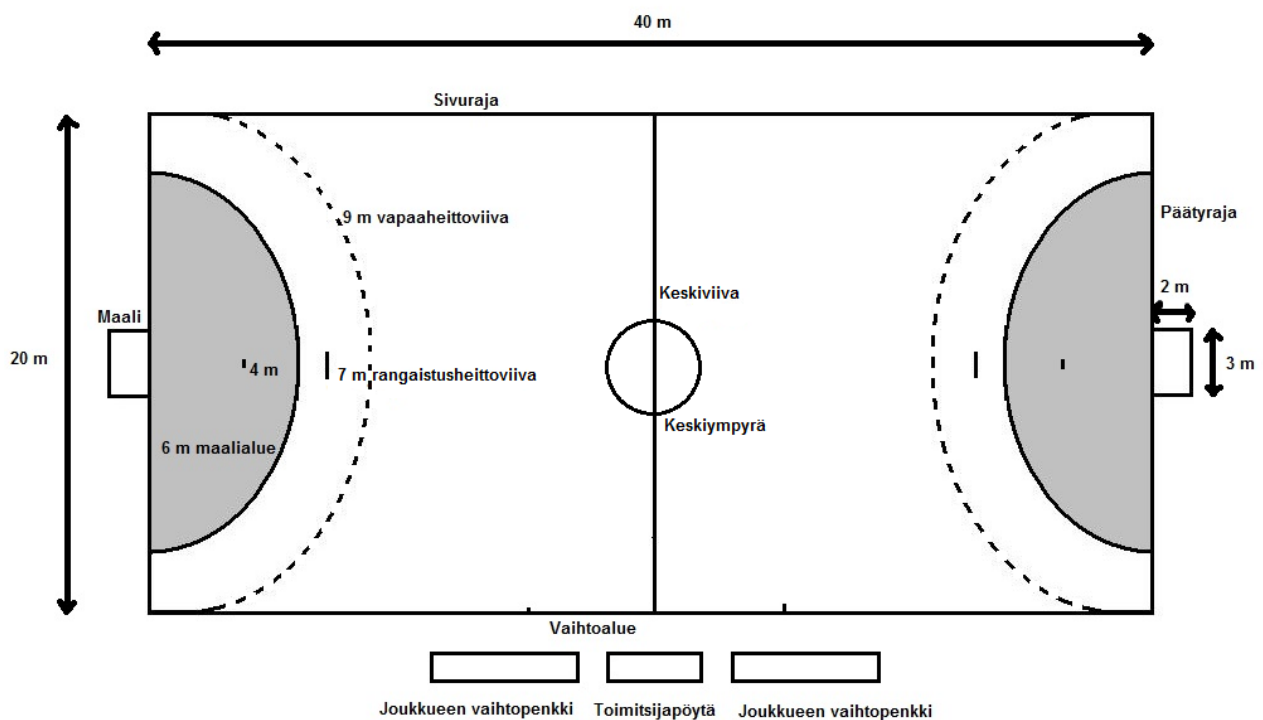
Opas käsipallon vauhtiin

Käsipallo on vauhdikas ja monipuolinen joukkuelaji, jota pelataan ympäri maailmaa ja se on ollut myös olympialajina miesten osalta vuodesta 1972 ja naisten 1976 lähtien. Käsipallo on sisälaji, mutta turnausmuodossa sitä voidaan pelata myös ulkona hiekalla, asfaltilla tai

nurmikolla. Nimestään päätellen käsipalloa pelataan käsillä ja tarkoituksena on heittää pallo vastustajan maaliin ja tehdä enemmän maaleja kuin vastustajajoukkue. Tämän lyhyt lajiesittely auttaa sinua ymmärtämään käsipallon perusteet ja toivottaa sinut tervetulleeksi käsipallokulttuuriin.

Pelikenttä

Käsipallokenttä on 40 metriä pitkä ja 20 metriä leveä. Kummassakin päässä on maali päätyrajojen keskivaiheessa, maali on kooltaan 2x3m. Maalia ympäröi puolikaaren muotoinen kuuden metrin maalivahdinalue, jonka sisältä ei saa tehdä maaleja. Maalista katsottuna yhdeksässä metrissä sijaitsee katkoviivalla varustettu puolikaari, joka on vapaahittoviiva. 7 metrin viiva on rangaistusviiva, josta heitetään rangaistusheitot ilman puolustusta ja maalivahti ei saa nousta yli neljään metriin rangaistusheiton yhteydessä.

Maalin takana on päätyraja ja pituussuunnassa on sivuraja. Jos pallo menee yli rajojen, peli jatkuu sen joukkueen pallolla kenestä se ei ole mennyt yli, paitsi jos pallo menee maalivahdista päätyrajan yli saa hän jatkaa ulosheitolla. Jokaisen maalin jälkeen jatketaan keskialoituksella keskiviivalta, keskiympyrän keskeltä. Aloitushetkellä suorittaessa vastustaja ei saa juosta keskiympyrän läpi.

Toimitsijapöytä sijaitsee kentän keskellä jommallakummalla puolella. Toimitsijapöydän molemmiin puolin ovat joukkueiden vaihtopenkit. Joukkueet voivat vaihtaa vaihtopelaajia 4 metrin vaihtoalueen sisäpuolella vaihtopenkin edessä niin monta kertaa ottelun aikana kuin haluavat.

Pelaajat

Molemmilla joukkueilla on kerralla kentällä 7 pelaajaa; kaksi laitapelaajaa, oikea ja vasen, kaksi pakkipelaajaa, oikea ja vasen, yksi pelinrakentaja/keskuspelaaja ja yksi maalivahti. Oikeutta pelissä jakaa kaksi erotuomaria, kenttäerotuomari ja maalierotuomari. Vaihtopelaajat istuvat penkillä vaihtoalueella.

Tärkeimmät säännöt

- pallo kädessä saa ottaa vain 3 askelta
- palloa saa pomputtaa yhdellä kerralla niin paljon kuin haluaa
- maalia ei voi tehdä maalialueen sisäpuolelta
- maalivahti saa torjua pallon millä tahansa kehon osalla maalialueensa sisäpuolella
- palloa pelataan käsin, jalalla pelaaminen on kiellettyä
- puolustaa saa vain pelaajan etupuolelta, takaapäin puolustaminen on kiellettyä

Varusteet

Koko joukkueella on samanväriset peliasut, paitsi maalivahdilla.

pallo

sisäpelikengät

pelipaita, shortsit

Hyökkäys ja puolustus

Kaikki pelaajat hyökkäävät ja kaikki puolustavat, käsipallossa ei ole eritelty puolustajia ja hyökkääjiä.

Se joukkue kenellä on pallo, on hyökkäävä joukkue ja toinen puolustaa.

Aloitusheitto, vapaaheitto ja rangaistusheitto

Aloitusheitto

Ottelu alkaa aina keskiviivalta tuomarin vihellyksen jälkeen. Hyökkäävän joukkueen tulee seistä omalla kenttäpuoliskolla tai keskiviivalla, ja pallon on oltava keskiympyrän keskellä seisovalla pelaajalla. Jokaisen tehdyn maalin jälkeen peliä jatketaan keskeltä.

Vapaaheitto

Kun tuomari viheltää vapaaheiton, hyökkäävän joukkueen on tultava 9 metrin katkoviivan ulkopuolelle ja syötettävä omalle joukkueelle tai heitettävä pallo maaliin. Puolustavan joukkueen on oltava kolmen metrin päässä heittäjästä.

Rangaistusheitto/7 m heitto

Puolustajan riistäessä hyökkääjältä selvän maalinsaantitilaisuuden, tuomari tuomitsee hyökkäävälle joukkueelle rangaistusheiton, 7 metrin heiton. Pelaaja saa heittää pallon maalia kohti tuomarin vihellyksen jälkeen. Heitto suoritetaan ilman puolustusta, kaikkien muiden pelaajien tulee olla 9 metrin viivan ulkopuolella siihen asti, kunnes heitto on suoritettu.

Peli aika

Taso	Peli aika	Erätauko
Miesten SM-liiga	2x30 min = 60 min	12 min
Naisten SM-sarja	2x30 min = 60 min	12 min
Miesten I-divisioona, Miesten II-divisioona, Naisten I-divisioona, A-juniorit	2x30 min = 60 min	10 min
Miesten III-divisioona, Ikämiehet, Naisten II-divisioona	2x25 min = 50 min	10 min
B ja C-juniorit	2x25 min = 50 min	10 min
F–D-juniorit	2x20 min = 40 min	10 min

Maalit, voittaja ja pisteet

Jokaisesta maalista saa vain yhden maalipisteen, riippumatta siitä, miten se on tehty. Pelin päätyttyä enemmän maaleja tehnyt joukkue voittaa pelin. Maali on tehtävä maalivahdin alueen eli 6 metrin alueen ulkopuolelta, hyökkäävä pelaaja ei saa astua pallo kädessä 6 metrin alueen sisäpuolelle.

Sarjaa pelattaessa voittava joukkue saa ottelusta 2 pistettä. Jos peli päättyy tasan, kumpikin joukkue saa yhden pisteen.

Joukkueen johto

Joukkueilla saa olla enintään neljä joukkueen johtajaa, joita ei saa kesken pelin vaihtaa. Yleensä joukkueen johtajat koostuvat päävalmentajasta, varavalmentajasta sekä huoltajista.

Erotuomarit ja rangaistukset

Ottelussa on kaksi erotuomaria, jotka ovat yhteistyössä keskenään koko pelin ajan. Kaikista nuorimmissa sarjoissa, miesten III- ja naisten II-divisioonassa ja ikämiesten sarjassa on vain yksi erotuomari.

Erotuomarit erottaa erivärisistä paidoista kuin joukkueet, mutta tuomarit ovat keskenään samanvärisiä. Erotuomari viheltää pilliin rikkeen sattuessa tai hyväksyessään maalin. Riippuen rikkeestä, progressiivinen rankaiseminen etenee seuraavasti: suullinen huomautus, keltainen kortti, 2 min ulosajo, 2 min ulosajo, 2 min ulosajo=punainen kortti. Pelaaja voi myös saada suoran 2 min ulosajon tai suoran punaisen kortin.

Kuvat: Niklas Montonen, FSC Media ja Halina Lehto.